

50

1953 - 2003

50
1953 - 2003

SISÄLLYSLUETTELO

KONSERNIJOHTAJAN KATSAUS	4
RK-KONSERNI, ALANSA URANUURTAJA	7
ORGANISAATIO	8
PALVELUORGANISAATIO	8
HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA	9
RK-KONSERNIN LIIKETOIMINTA	10
RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO	
<i>Vuokrauksen suosio kasvaa edelleen</i>	10
<i>Pienkoneet</i>	10
<i>Isommat laitteet</i>	11
<i>Huolto ja korjaus</i>	11
<i>Urakointi</i>	11
<i>Timanttiporaus ja -sahaus</i>	12
<i>Kuivauspalvelu</i>	12
<i>Työmaapalvelut</i>	12
<i>Sähköistys</i>	12
<i>Lämmitys</i>	12
<i>Lattianhionta</i>	13
<i>Pölynpoisto</i>	13
<i>Telineet</i>	13
<i>Sääsuojaus</i>	13
<i>Teltat ja tapahtumapalvelut</i>	13
<i>Näkymät</i>	13
TILAMARKKINAT	
<i>Siirrettävät tilat tulevaisuuden trendi</i>	14
<i>Tilantarpeet hallinnassa</i>	14
<i>Kehittyvällä tuotantotekniikalla paviljonki- ja viipalerakennuksia</i>	15
<i>Koulut ja päiväkodit – joustavuus ja muunneltavuus ratkaisevat</i>	15
<i>Korjausrakentaminen – vuokraus on ratkaisu</i>	15
<i>Toimistot ja teollisuuden oheistilat muuttuviin tarpeisiin</i>	16
<i>Työmaatilat</i>	16
<i>Parmacohallit</i>	16
<i>Näkymät</i>	16
KESTÄVÄN KEHITYKSEN JA TYÖTURVALLISUUDEN TIENNÄYTTÄJÄ	17
HENKILÖSTÖN JA TOIMINTAJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN	18
RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO 50 VUOTTA	20
ASIAKASPALVELUVERKOSTO	22

”Kun tarkastellaan toimialan kokoa ja kasvuhistoriaa laajemmin, voidaan todeta Rakentajain Konevuokraamon tulevaisuuden näyttävän hyvältä.”

Konsernijohtaja
Reijo Saarenoja

KONSERNIJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2002 oli rakennuskone- ja laitevuokrauksen osalta lähes odotusten mukainen. Rakentamisen määrä maassamme on viime vuosina pysytellyt tasolla, jonka kansantalous kestää ja yleisestä taloustilanteesta johtuva hiipuminenkin on ollut hallittua. Toiminnot rakentamisen palveluketjussa on voitu sopeuttaa tilanteen mukaisiksi – myös vuokraustoiminta.

Rakentajain Konevuokraamo Oyj saavutti emoyhtiön päätoimialalla pienen liikevaihdon kasvun lisäämällä ja monipuolistamalla palvelutarjontaa. Tarkalla kuluhallinnalla tulos säilyi hyvällä tasolla ottaen huomioon viime vuosien investointien kasvattamien poistojen vaikutuksen.

Tytärkonsernin Tilamarkkinat Oy:n pääasiakassektorilla kysyntä tilapäisesti laski, kun kuntien ongelmallinen rahoitus tilanne odotti ratkaisuja. Useita tarpeellisia koulu- ja päiväkotihankkeita lykättiin myöhemmin toteutettaviksi.

Tuotannon kustannusten tehokkaalla sopeuttamisella ja onnistuneella vanhojen, päättyneiden vuokrasopimusten markkinoinnilla uuteen kiertoon Tilamarkkinat Oy säilytti myös hyvän tulostason.

Vuosi 2003 alkaa samanlaisen lievän matalasuhdanteen vallitessa kuin edellinen vuosi päättyi. Maamme bruttokansantuote kääntyy kasvuun, kun taloudet tärkeimmissä vientimaissamme EU:n alueella ja USA:ssa kääntyvät kasvuun. Rakennusinvestointien määrä seuraa tätä kehitystä.

Siirtokelpoisten tilojen kysynnän voi odottaa elpävän, kun kuntien rahoitusongelmat ovat ainakin jossakin määrin tulleet kuntabudjeteissa ratkaistuksi.

Vuoden 2003 syksyllä tulee kuluneeksi 50 vuotta Rakentajain Konevuokraamon perustamisesta. Tuona vuonna 1953 oli maassamme kolme konevuokraamoyritystä. Rakentajain Konevuokraamo on niistä ainoa, joka kasvoi valtakunnalliseksi toimijaksi. Yhtiön osalle lankesi moneksi vuodeksi uuden toimialan polun tarpominen umpihankeen.

Vaikeimmat kinokset, jotka olivat pääasiassa toimintaympäristön asenteellisuutta vuokrausta kohtaan, alkoivat sulaa ja toimiala lähti nousuun 1970-luvun lopulla. Yhteys tehokkaan pääoman käytön ja vuokrakoneen välillä huomattiin. Toimialan voimakkain kasvu osui 80-luvulle, jolloin alalle syntyi paljon uusia yrityksiä, osa valitettavasti vain korkeasuhtanteeseen mitoitettulla rahoitusrakenteella. Tämä muodostui kohtalokkaaksi näille yrityksille 90-luvun lamavuosina, kun kestävyys suhdannelaskulle ei ollut. Tilanne synnytti epätervettä kilpailua, joka muutaman vuoden ajan leimasi koko toimialaa. Tänä päivänä tilanne on toinen. On ymmärretty, että pääomaa sitova ja sitä hitaasti kierrättävä kone-, laite- ja tilavuokraus vaatii yritykseltä erityisen vahvan taseen.

Jos tarkastellaan toimialan kokoa ja kasvuhistoriaa laajemmin, voidaan todeta Rakentajain Konevuokraamon tulevaisuuden näyttävän hyvältä.

Joidenkin epävirallisten tutkimusten mukaan toimialan globaali kokonaismarkkina on noin 50 miljardia euroa. Tästä Euroopan osuus on 11-12 miljardia euroa ja Pohjois-Amerikan noin 25 miljardia euroa. Markkinat ovat kasvaneet ja niiden odotetaan edelleen kasvavan voimakkaasti.

Verrattaessa vuokrakoneiden suhteellista käyttöä omistuslaitteisiin kehityksen kärjessä ovat kulkeneet Iso-Britannia, Japani ja USA. Isossa-Britanniassa suuntautuu rakennuskonemyynnistä 80 prosenttia vuokrausyrityksille. Tästä voidaan karkeasti päätellä myös penetraatioasteen lähestyvän 80 prosenttia. Ruotsissa ollaan viimeisimpien tutkimusten mukaan noin 50 prosentin tasolla ja Suomessa lähestytään sitä.

Maamme tämän päivän kone-, laite- ja työmaatilavuokrauksen kokonaismarkkina on noin 0,17 miljardia euroa. Sen voi odottaa nousevan 0,3 miljardiin euroon vuoteen 2010 mennessä. Siirtokelpoisten rakennusten myynnin ja vuokrauksen markkinan voi odottaa yltävän myös noin 0,3 miljardiin euroon. Tätä odotusta tukee viime vuosina tapahtunut alan kehitys Ruotsissa. Tilamarkkinat Oy:n kolmen talotehtaan kapasiteetti riittää tyydyttämään suurenkin kysynnän kasvun maassamme.

Työsuoritepalvelut mukaan lukien on Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n pitkän aikavälin tavoitevisio asetettu noin 200 miljoonan euron liikevaihtotasolle.

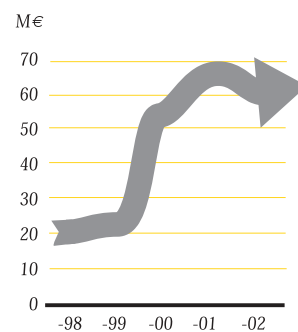
Strateginen pääpaino on kannattavuudella ja kotimaan markkinoilla. Avaus Suomen rajojen ulkopuolelle ei kuitenkaan ole poissuljettu mahdollisuus.

Konsernissa työskentelee osaava ja työhönsä sitoutunut henkilöstö. Suhteet asiakkaisiin, osakkeenomistajiin, rahoituslaitoksiin, tavarantoimittajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin ovat olleet mutkattomia ja miellyttäviä. Kiitän yhtiön puolesta kuluneista vuosikymmenistä. Vakaa pyrkimyksemme on edelleen kehittää ja syventää kaikille osapuolille taloudellista lisäarvoa tuottavia palveluita.

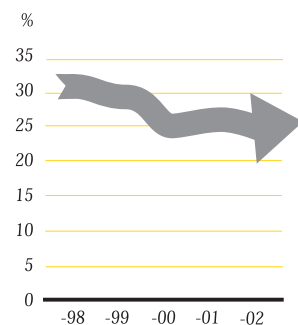

Reijo Saarenoja

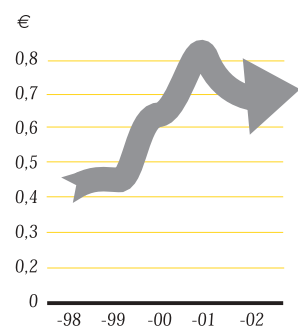
LIKEVAIHTO, M€

LIKEVOITTO, %

TULOS/OSAKE, €

Rakentajain Konevuokraamo on Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hyväksymä kuivausliike. Kuivaustyöhön kuuluvat asiantuntijoiden tekemä kartoitus kosteusvaurioiden laajuudesta, purkusuunnitelma ja itse kuivaustyö jälkimittauksin.

Kuvassa kuivausasentaja
Juha Kaikkonen

RK-KONSERNI, ALANSA URANUURTAJA

Rakentajain Konevuokraamo Oyj on alansa uranuurtaja. Toiminta alkoi vuonna 1953, kun koneiden maahantuonti oli sotien jälkeisen talouskriisin aikana ankarasti lisensoitu, ja samanaikaisesti jälleenrakentamisen tarve maassamme oli suuri.

Alkujaan vuokrausartikkelit olivat pääasiassa raskaita maarakennuskoneita. Merkittävä muutos toiminnassa tapahtui 1960-luvun alussa, kun yhtiöön hankittiin teräksistä putkitelinekalustoa. Tämä sekä talvirakentamisessa tarpeelliset lämmityslaitteet osoittautuivat menestyksiksi, kun taas maarakennuskoneista päätettiin luopua vuonna 1964.

Ensimmäisten joukossa Suomessa yhtiö alkoi tuoda maahan 70-luvun puolivälissä mm. betonileikkaukskalustoa, joka oli alku merkittävälle timanttileikkauksen ja -sahauksen urakoinnille. Myös vuonna 2000 konserniin tullut siirrettävien tilojen liiketoiminta edustaa alansa historiaa.

Tänä päivänä Rakentajain Konevuokraamo -konserni tarjoaa laajan valikoiman rakentamisessa tarvittavia koneita, laitteita ja suojia sekä erikoisosaamista ja palveluja vuokralle ottajalle juuri silloin kun niitä tarvitaan. Alakonserni Tilamarkkinat Oy suunnittelee, valmistaa, vuokraa ja myy siirtokelpoisia tiloja ja rakennuksia.

ULKOISTAMINEN ASIAKASKUNNAN KASVUN TAKANA

RK-konserni hallitsee noin neljänneistä kone- ja laitevuokrauksen sekä siirtokelpoisten tilojen valmistuksen kokonaismarkkinoista Suomessa. Siirtokelpoisten tilojen osuus omalla sektorillaan on tätäkin suurempi.

Kone- ja laitevuokrauksen markkinat maassamme jakautuvat kahden suuren yrityksen, muutaman keskisuuren ja satojen pienten yritysten välille. Asiakaskuntaa hallitsevat teollisuus, rakennusteollisuus ja muut yritykset. Myös yksittäisten kodinrakentajien ja -korjaajien osuus on aina ollut merkittävä. Siirtokelpoisten tilojen markkinoilla kuntasektori kasvaa jatkuvasti.

Kasvava asiakaskunta ovat uudella toimintakonseptilla toimivat rakennusliikkeet, jotka eivät itse hanki lainkaan omia laitteita. Liikkeet ulkoistavat työmaapalvelut, erikoisammattitaitoa vaativat työsuoritteet sekä kaikki koneet ja laitteet. RK:n rooli on entistäkin läheisempi yhteistyökumppanin rooli.

Muuttuvien talous- ja rakentamissuhdanteiden myötä RK:n molemmat päätoimialat, konevuokraus ja siirrettävät tilat ovat edelleen selvässä kasvussa. Yrityksiltä vaaditaan tarkkaa taloussuunnittelua ja pääomien tehokasta käyttöä. Asiakkaat arvostavatkin yhä enemmän sitä, että pääomia ei tarvitse sitoa kalustoon ja sen ylläpitoon, vaan kaikki on vuokratavissa juuri tarvittavalla hetkellä.

MAAN KATTAVA PALVELUVERKOSTO

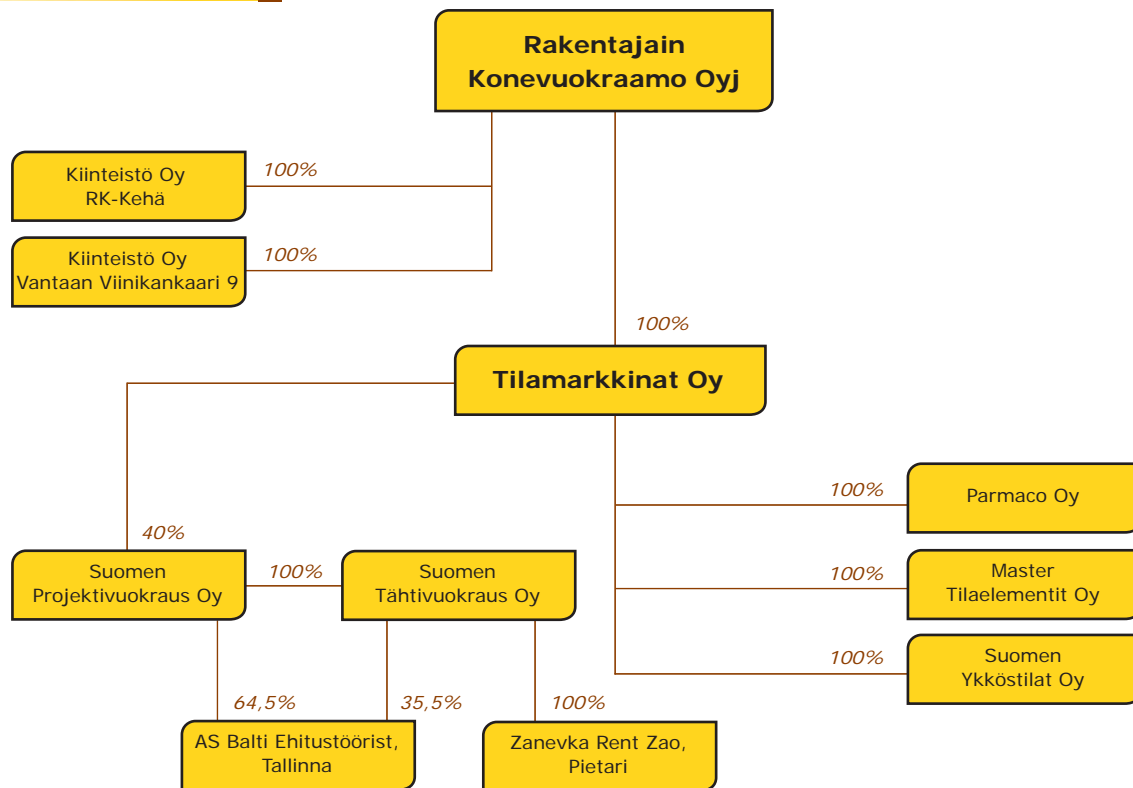
Vuoden 2002 lopussa RK-konsernin toimipaikkojen määrä oli 62 ja liikevaihto yli 61 miljoonaa euroa. Henkilöstön kokonaismäärä oli keskimäärin lähes 500, josta Tilamarkkinoiden palveluksessa oli keskimäärin lähes 200.

TELINEET

Teräksisen putkitelinekaluston hankinta aloitettiin 1960-luvun alussa.

ORGANISAATIO

PALVELUORGANISAATIO

Rakentajain Konevuokraamo
<p>Koneiden ja laitteiden vuokraus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pienkoneet • Isommat laitteet
<p>Huolto ja korjaus</p>
<p>Urakointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timanttiporaus ja -sahaus • Kuivauspalvelu
<p>Työmaapalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sähköistys • Lämmitys • Lattianhionta • Pölynpoisto • Telineet • Sääsuojaus
<p>Teltat ja tapahtumapalvelut</p>

Tilamarkkinat
<p>Siirtokelpoisten tilojen suunnittelu, valmistus, vuokraus ja myynti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulut ja päiväkodit • Toimistot ja teollisuuden oheistilat • Työmaatilat • Korjausrakentaminen • Parmacohallit

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

Paavo Ruusuvuori, puheenjohtaja

Kiinteistöneuvos

Hallituksen jäsen vuodesta 1975 lähtien

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1997 lähtien

Eläkkeellä, Rakennusmestarien Säätiön hallituksen puheenjohtaja

Hannu Siniharju, varapuheenjohtaja

Kauppatieteiden maisteri, KHT

Hallituksen jäsen vuodesta 1994 lähtien

Hallituksen varapuheenjohtajana 7.4.2000 alkaen

Toimitusjohtaja, Vahinkopalvelu Oy

Eero Iikka

Rakennusinsinööri

Hallituksen jäsen vuodesta 1996 lähtien

*Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1997 lähtien
7.4.2000 asti*

Kiinteistöjohtaja, Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj

Asko Järvinen

Rakennusmestari

Hallituksen jäsen vuodesta 1995 lähtien

Projektipäällikkö, Fundia Betoniteräkset Oy

Vasemmalta:

Hannu Siniharju, Eero Iikka, Asko Järvinen,

Jari Lainio, Paavo Ruusuvuori, Juhani Nurminen ja

Matti Koskenkorva

Jari Lainio

Rakennusmestari

Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien

Toimitusjohtaja, Rakennusliike Lainio & Laivoranta Oy

Matti Koskenkorva

Rakennusinsinööri

Hallituksen jäsen vuodesta 2000 lähtien

Hallituksen puheenjohtaja, Panostaja Oyj

Juhani Nurminen

Rakennusmestari

*Hallituksen jäsen vuosina 1989-1995 ja 1999-2000
ja 2001 lähtien*

Toimitusjohtaja, Rakennus-Bettene Oy

*Toimitusjohtajana vuodesta 1981 alkaen ja vuodesta
2000 alkaen myös konsernijohtajana on toiminut:*

Reijo Saarenoja

Rakennusmestari, kauppaneuvos

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1970.

”Rakennusteollisuus ulkoistaa perinteisen rakentamisen piiriin kuuluvia palveluja entistä enemmän. Yhä useammin tilaus sisältää myös ammattihenkilöstöä vaativan työpalvelun.”

Toimialajohtaja
Olli Heire

HENKILÖNOSTIMET

Henkilönostimet ovat olleet RK:n keskeistä palvelua 1980-luvulta lähtien. Ensimmäisenä Suomessa yhtiö laitto nostimiin turvavaljaiden kiinnityspisteet.

RK-KONSERNIN LIIKETOIMINTA

Rakentajain Konevuokraamo

VUOKRAUKSEN SUOSIO KASVAA EDELLEEN

Rakennuskoneiden, -kaluston ja työsuoritusten ulkoistaminen on kasvanut tasaisesti jo vuosien ajan. Kasvun odotetaan jatkuvan, ja kone- ja laitevuokraajat ovat entistä kokonaisvaltaisemmin mukana rakennusprojektien toteutuksessa.

RK:n palvelu- ja tuotevalikoima on laajentunut niin, että koneiden ja laitteiden vuokraamisen, käyttöön opastuksen, valvonnan ja menetelmäsuunnittelun lisäksi RK:n valikoimaan kuuluvat erilaiset työsuoritepalvelut ja monipuoliset työmaapalvelut. Tällaisia ovat timanttiporaus ja -sahaus, kuivauspalvelu, lattianhionta, pölynpoisto, teline-, lämmitys-, sähköistys- ja sääsuojauspalvelut sekä telta- ja tapahtumapalvelut.

RK:n tuotevalikoima sisältää yli 1 000 tuotenimikettä. Koneita ja laitteita on yli 57 000. Merkittävimpiä tuoteryhmiä ovat henkilönostimet, rakennustelineet, lämmityslaitteet ja erilaiset pienkoneet. Vuonna 2002 erityisesti sääsuojausjärjestelmien vuokraus kasvoi merkittävästi.

Pienkoneet

Vuokrauksen suosio näkyy pienkoneliiketoiminnassa. Ostamisen sijaan urakoitsijat, rakennusliikkeet, teollisuus, kunnalliset laitokset sekä yksityiset kodinkorjaajat ovat omaksuneet vuokraamisen.

Viimeistellystä ja kiillotetusta betonilattiasta on tullut näyttävä ja trendikäs lattiaratkaisu.

Kovien osaamisvaatimusten vuoksi henkilöstön valintaan kiinnitetään erityisen paljon huomiota.

Kuvassa varastomies Riku Äikäs (vas.)

RK:n tuotevalikoimaan kuuluvat työmaapumput ja -lämmittimet sekä sähköistyksen pää- ja alakeskukset sekä kaapelit. Tarjolla on lisäksi paljon erilaisia käsityökoneita, tarvikkeita ja lisälaitteita.

Viime aikoina kasvu on ollut merkittävää juuri lämmitykseen ja sähköistykseen liittyvien laitteiden sekä erilaisten pora- ja piikkauskoneiden vuokraamisessa.

Isommat laitteet

RK:n henkilönostimet ja työlavat ovat alan parhaimmistoa, sillä vuokrakalusto ostetaan suurilta valmistajilta, jotka panostavat tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Valikoimassa ovat mm. saksilavat, teleskooppi- ja nivelpuominostimet, mastonostimet sekä työmaiden henkilö- ja tavarahissit. Kuluneena vuotena mallistoa kartutettiin entisestään.

HUOLTO JA KORJAUS

RK:n vuokrakaluston tuotteet hankitaan tarkoin valikoiduilta, hyvät tuotekehitysresurssit omaavilta valmistajilta. Ne ovat ammattirakentamisen viimeisten vaatimusten mukaisia ja täyttävät työsuojelulakien asetukset ja määräykset.

RK:n toimintajärjestelmää on kehitetty niin, että käyttöön opastuksen, laitteiden kunnonvalvonnan ja työsuorituksen lisäksi suurella osalla konsernin henkilöstöä eri puolilla Suomea on pätevyys tarkastus-, kunnostus- ja huoltotyöhön. Asiakas saa aina tarvitsemansa palvelun: vuokrattava kalusto on teholtaan ja toimivuudeltaan varmaa ja vastaa asiakkaan tarpeita.

Kovien osaamisvaatimusten vuoksi henkilöstön valintaan kiinnitetään erityisen paljon huomiota. Soveltuvan ammatillisen peruskoulutuksen lisäksi työntekijöiltä edellytetään kykyä ja halua kouluttautua huolto- ja korjaustyöhön. Vaatimuksena on tiimiin ja ympäristöön soveltuva henkilö.

Hyvän suunnittelun ja testauksen sekä RK:n ammattitaitoisen kunnossapidon seurauksena koneet ja laitteet ovat toimintavarmoja ja niiden käyttöaste on korkea. Tämä on kannattavuustekijä vuokraustoiminnan eri osapuolille. Myös kansantalouden ja kestävä kehityksen kannalta on hyvä, että maahantuodut koneet saadaan tehokkaaseen ja pitkäaikaiseen käyttöön.

URAKOINTI

Urakointipalvelut kuten kuivaustyöt ja timanttiporaus ja -sahaus ovat RK-konsernin palvelutarjontaa jo vuosikymmenien takaa sekä uudempina palveluna betonilattioiden hionta. Perinteisen laitevuokraamisen sijaan tilaus sisältää yhä useammin sekä koneen että työsuorituksen. Rakennusurakoitsijat ulkoistavat erityislaitteita ja -henkilöstöä vaativan työmaapalvelun RK:lle, jolla on koko maan kattava organisaatio ja monipuolisen osaamisen tarjonta, ja resursseja voidaan tarvittaessa nostaa.

”Soveltuvan ammatillisen peruskoulutuksen lisäksi työntekijöiltä edellytetään kykyä ja halua kouluttautua huolto- ja korjaustyöhön.”

Huolto- ja korjaustoimenpäällikkö
Mauri Toivanen

”RK on timanttikorauksen ja -sahauksen uranuurtaja Suomessa. Urakoinnin arvioidaan kasvavan jatkossakin erityisesti korjausrakentamisen myötä.”

Työpäällikkö
Pauli Niskanen

TIMANTTIPORAUS JA -SAHAUS
Timanttileikkausurakointi sai alkunsa Sveitsistä vuonna 1974 hankitun betonileikkaukskaluston myötä.

Timanttiporaus ja -sahaus

Rakentajain Konevuokraamoon timanttikorauksen ja -sahauksen opit tulivat alun perin Sveitsistä ja Hollannista, joista urakointikalustoa alettiin ensimmäiseksi hankkia. Sitten laitteita on ostettu myös Ruotsista, Yhdysvalloista, Sveitsistä ja Japanista. Vuonna 2001 valikoima laajeni nykyaikaisiin sveitsiläisiin vaijerisahauslaitteisiin. Läheinen koulutusyhteistyö lisääntyy etenkin ruotsalaisten, sveitsiläisten ja itävaltalaisien laitetoimittajien kanssa.

Timanttikorauksen ja -sahauksen arvioidaan kasvavan jatkossakin erityisesti korjausrakentamisen myötä. Vähäisen melun ja tärinän ansiosta esimerkiksi remontissa oleva koulu tai sairaala voi jatkaa toimintaansa koko timanttikorauksen ja -sahauksen ajan.

RK on timanttikorauksen ja -sahauksen uranuurtaja ja markkinajohtaja Suomessa. Ammattimiesryhmiä on 25 paikkakunnalla kautta maan.

Kuivauspalvelu

Rakentajain Konevuokraamo on Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hyväksymä kuivausliike. Ottaessaan vastaan tilauksen RK-kuivauspalvelut hoitaa kuivaustyön ja vastaa siitä, että kuivaus- ja purkutyöt tehdään ammattitaitoisesti ja aina tilanteen vaatimalla tavalla. Kuivaustyöhön kuuluvat asiantuntijoiden tekemä kartoitus kosteusvaurioiden laajuudesta, purkusunnitelma ja itse kuivaustyö jälkimittauksin.

Uusimpia RK:n työsuoritepalveluja on hajujen poistaminen ilmasta. Yhdysvaltalaisen otsonointitekniikan avulla RK:n kuivausryhmät pystyvät poistamaan ilmasta hajut nopeasti ja tehokkaasti esimerkiksi palo- ja vesivahinkojen yhteydessä.

Räätälöity, vaativa koulutus Renovan, AEL:n ja Johtamistaidon opiston kanssa johtaa kosteuskartoittajan pätevyyteen, jonka yhä useampi RK:n kuivausasentajista on saavuttanut.

Kuivauspalvelujen kysynnän arvioidaan lisääntyvän, kun rakennusliikkeet ulkoistavat myös rakentamisen aikaisia kuivauksia.

TYÖMAAPALVELUT

Rakennusyhtiöt ostavat RK:lta työmailleen yhä enenevässä määrin sähköistys-, lämmitys-, lattianhionta-, pölynpoisto-, teline- ja sääsuojauspalveluja. Haluttaessa RK laatii suunnitelman, toimittaa, asentaa ja hoitaa laitteiden käytön. RK voi ottaa työmaapalvelustaan vastuun kokonaisvaltaisesti koko projektin ajaksi.

Sähköistys

Työmaapalveluista yksi nopeimmin kasvavia on sähköistys. RK:lla on mitava sähköistyskalusto. Haluttaessa RK tarjoaa laitetoimitusten ja paikalle asentamisen lisäksi myös sähköistuksen suunnittelupalvelua.

Sähkötyöt vaativat erikoisosaamista ja -pätevyyttä. RK:n asentajilleen järjestämä sähköalan koulutus johtaa sähköalan S3-pätevyyteen.

Lämmitys

Rakennustyömaan lämmitystä tarvitseva ajanjakso on maassamme pitkä. Tätä varten RK on kartuttanut lämmityskaluston monipuoliseksi. Laiteva-

likoima yltää lämminilmapuhaltimista säteilylämmittimiin ja vastuslämmittimiin. Käyttöenergiaksi asiakas voi valita haluamansa: sähkön, polttoöljyn, nestekaasun tai kaukolämmön. RK:lta voi tilata lämmityssuunnittelun, asennuksen ja energiahuollon.

Lattianhionta

RK:n lattianhiontapalvelut kattavat betoni- ja kivilattioiden hionnan ja kiillotuksen sekä yhtiön maahantuomien laitteiden vuokrauksen ja myynnin. Peruskorjaustyömaalla lattianhiomiseen kuuluvat myös liiman poisto ja pintojen tasaushionta. Viimeistellystä, pintakäsitellystä ja kiillotetusta betonilattiasta on tullut näyttävä ja trendikäs lattiaratkaisu.

Pölynpoisto

RK vuokraa ja myy maahantuomiaan korkealaatuisia ja tehokkaita pölynpoistolaitteita. Tällaisia ovat mm. asbesti- ja homepölykohteisiin ja muuhun työmaakäyttöön soveltuvat imurit ja ilmanpuhdistimet. Työterveydellisten syiden vuoksi huomio kiinnitetään entistä enemmän pölynpoistoon uudisrakennus- ja purkutyömaalla sekä esimerkiksi teollisuus-, sairaala- ja tavaratalokorjauksissa.

Telineet

Telineprojektit ovat työturvallisuuden kannalta vaativia ja ne ovat työsuojelun erityisessä valvonnassa. RK:lta voi tilata telinekaluston tai koko telineurakan suunnittelun, pystyttämisen ja purkamisen. Laajasta valikoimasta voidaan rakentaa suuriakin kokonaisuuksia.

Kuluneena vuotena RK:n erikoishenkilöstöä vaativat telineurakat lisääntyivät. Jatkossakin odotetaan kasvua, sillä yhä harvemmillä rakennusliikkeellä on telinetyöhön liittyvää omaa erikoishenkilöstöä.

Sääsuojaus

Sääsuojien käyttö on lisääntynyt viime vuosina ripeästi. Syynä ei ole pelkästään halu parantaa työolosuhteita, vaan suojauksella myös ennaltaehkäistään kosteusvaurioita ja muita rakentamisen aikaisia vaurioita. Viime vuosina RK:n työmaapalvelut ovat laajentuneet kattamaan erilaisia sääsuojajärjestelmiä. Kun hyvin suojattuun työmaahan yhdistetään lämmitys ja valaistus, työolosuhteista tulee talvellaakin lähes kesän veroiset.

Pitkäaikaiseen sääsuojaustarpeeseen, kuten varasto- ja urheilukäyttöön RK tarjoaa PVC-katteisia teräskaarihalleja. Pystytys- ja purkupalvelu sisältyvät aina haluttaessa sääsuojaprojektiin.

TELTAT JA TAPAHTUMAPALVELUT

Erilaiset kesätapahtumat ovat lisääntyneet Suomessa viime vuosina räjähdysmäisesti. Niinpä RK on laajentanut ja monipuolistanut telttakalustoaan. Rakenteiden pystytys- ja purkutyön lisäksi palvelutarjonta sisältää sähköistyksen, valaistuksen ja lämmityksen. RK voi ottaa kokonaisvastuun ulkoilmatapahtuman telttaprojektista.

NÄKYMÄT

Vuokrauksen suosio kasvaa edelleen. Rakentamisen määrä Suomessa on asettunut kestäväälle tasolle samanaikaisesti kun korjausrakentaminen jatkaa kasvuaan. Rakennusteollisuus pyrkii ulkoistamaan entistä enemmän perinteisen rakentamisen piiriin kuuluvia palveluja. Syvällisempiä ja kokonaisvaltaisempia asiakassuhteita syntyy uudella toimintakonseptilla toimivien rakennusliikkeiden kanssa, jotka ulkoistavat kaiken erikoisosaimista vaativan työn. Tämä kaikki on omiaan lisäämään RK:n vuokratilustaan ja urakka- ja työmaapalvelujen kysyntää.

SÄÄSUOJAUS

Sääsuojauspalvelut alkoivat PVC-katteisten teräskaarihallien osalta vuonna 1996.

”Siirrettävien tilojen markkinoiden lähivuosien kasvuvauhdiksi arvioidaan 10-15 prosenttia vuodessa.”

Tilamarkkinat Oy:n toimitusjohtaja
Ossi Alastalo

Tilamarkkinat

SIIRRETTÄVÄT TILAT TULEVAISUUDEN TRENDI

Tilamarkkinat Oy:n liikevaihdosta lähes puolet tulee julkishallinnon tilauksista. Toinen puoli jakautuu teollisuuden, rakennusteollisuuden ja liikeyritysten kesken. Valtaosa tilauksista on siirrettävien rakennusten ja työmaatilojen myyntiä. Vuokrauksen osuus on selvästi kasvava.

Tilamarkkinat Oy:llä on Ylöjärvellä sijaitsevan pääkonttorin lisäksi tehtaat kolmella paikkakunnalla, Leppävirralla, Pyhäjoella ja Kouvolassa. Alakonserniin kuuluu lisäksi osakkuusyhtiö Suomen Projektivuokraus Oy.

Liiketoiminnan menestystekijöitä ovat alan uranuurtajana hankittu siirtokelpoisten rakennusten valmistamisen vankka ammattitaito, korkea laatu sekä tarvittaessa lyhyet toimitusajat ja mahdollisuus tilojen vuokraamiseen.

TILANTARPEET HALLINNASSA

Siirtokelpoisten tilojen kysyntä kasvaa ja monipuolistuu. Tilaajina ovat kunnat, teollisuus, rakennusliikkeet ja muut yritykset. Yhä useammin mm. opetustilat, päiväkodit, teollisuuden toimisto- ja asuntotilat sekä uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen työmaatilat ovat siirtokelpoisia rakennuksia tai halleja. Suomen suurimpana valmistajana Tilamarkkinat Oy pystyy vastaamaan nopeastikin muuttuviin tilatarpeisiin ja toimittamaan rakennukset muutaman kuukauden toimitusajalla.

Vuokrattavien ja siirtokelpoisten tilojen markkinoiden kasvun taustalla on tilaajien halu vapauttaa pääomia muuhun kuin raskaisiin kiinteistöinvestointeihin. Tilamarkkinat tarjoaa asiakkaalle myös rahoitusvaihtoehtoja: rakennuksen voi ostaa omaksi tai vuokrata määräajaksi tai pysyvään käyttöön.

Siirtokelpoiset tilat rakennetaan lämpimissä tehtaissa, minkä ansiosta mm. homevaurioilta vältytään.

Kuvissa rakentajat Juhani Tarkkanen ja Juha Landen

Julkishallinnon taloussuunnittelussa siirtokelpoisista tiloista tulee vääjäämättä ennalta suunniteltu ratkaisumalli. Taloudellinen etu kunnille koituu siitä, että ostettu tai vuokrattu rakennus on siirrettävissä tilatarpeen mukaan uuteen käyttöön ja uuteen paikkaan.

KEHITTYVÄLLÄ TUOTANTOTEKNIKALLA PAVILJONKI- JA VIIPALERAKENNUKSIA

Siirrettävät tilat tuotetaan tilaelementtitekniikalla. Valmistusmenetelmät ovat pitkälle kehitettyä moduli- ja esivalmistusta ja valmiit rakennukset ovat helposti muunneltavissa ja siirrettävissä. Tilat valmistetaan lämpimissä tehtaissa, minkä ansiosta mm. homevaurioilta vältytään.

Paikalleen asennettuja, valmiita rakennuksia ei ulkoisesti juurikaan tunnista tehdasvalmisteisiksi. Arkkitehtoniselta ilmeeltään ja verhoumateriaaleiltaan rakennukset ovat pysyvien rakennusten kaltaisia. Tästä tulevatkin nykyiset nimet paviljonki- ja viipaleraennukset.

Tilamarkkinoiden valmistamat siirtokelpoiset rakennukset täyttävät pysyvälle rakennukselle asetetut vaatimukset ja niille voidaan hakea haluttaessa pysyvän rakennuksen lupa. Suuri etu on, että rakennus on tarpeen tullen edelleenkin siirrettävissä. Tilamarkkinoiden vuokratilustalon kokonaispinta-ala on 58 000 m².

Paviljonki- ja viipaletalojen vuokraaminen yleistyy tilanteessa, jossa tarvitaan nopeasti korkeatasoista lisätilaa.

KOULUT JA PÄIVÄKODIT – JOUSTAVUUS JA MUUNNELTAVUUS RATKAISEVAT

Muuttovoittoiset kunnat ovat omaksuneet siirtokelpoiset koulut ja päiväkodit toimivaksi vaihtoehdoksi tilatarpeita ratkoessaan. Merkittävä koulurakennusten vuokraaja on Espoon kaupunki. Espoolla on Tilamarkkinoiden koulu- ja päiväkotitiloja vuokralla yhteensä yli 10 000 m².

Vihdin kouluissa ja päiväkodeissa jouduttiin kuluvana vuotena miettimään tilatarpeet uudestaan mm. sisäilmaongelmien takia. Tilamarkkinat Oy:ltä vuokratut tilat saatiin käyttöön nopeasti, ja uusi kouluvuosi aloitettiin monin paikoin Tilamarkkinoilta vuokratuissa, tilaelementeistä pystytetyissä varakouluissa.

Varakouluissa ja -päiväkodeissa on kiinnitetty erityistä huomiota ilmanvaihtoon ja akustiikkaan. Hyvät kokemukset siirtoelementtien toiminnallisuudesta ja muunneltavuudesta ovat virittäneet Vihdissä harkinnan uudenaikaisesta kouluhankkeesta: kiinteän perusyksikön ympärille kootaan luokkahuoneita ja muita tiloja tilaelementeistä aina tarpeen mukaan. Suunnittelun perustana on joustavuus ja muunneltavuus.

KORJAUSRAKENTAMINEN – VUOKRAUS ON RATKAISU

Koulujen peruskorjaukset ovat selvästi lisääntyvä osa kuntasuunnittelua. Myös valtio osallistuu myöntämällä avustuksia homekoulujen korjaamiseen. Tilapäiset ja siirtokelpoiset tilat ovat oivallinen ratkaisu väliaikaisiksi koulutiloiksi korjausten aikana.

Suomen suurimpina siirtokelpoisten tilojen valmistajana Tilamarkkinat pystyy toimittamaan rakennukset jopa muutamien kuukauden toimitusajalla.

Tyypillinen esimerkki on Keravan yhteiskoulu, jolle Tilamarkkinat toimitti kouluremontin ajaksi n. 600 m²:n tilat kolmen vuoden vuokra-ajalle. Tiloihin mahtuu kahdeksan luokkaa. Luokat on varustettu ilmanvaihtokoneilla, joissa on mm. lämmön talteenotto.

TOIMISTOT JA TEOLLISUUDEN OHEISTILAT MUUTTUVIIN TARPEISIIN

Merkittävä toimistorakennusten vuokraaja kuluneena vuotena oli Puolustusvoimat, jolle Tilamarkkinat toimitti useita toimistorakennuksia, mm. Utin Jääkärirykmenttiin, Helsingin II-matorjuntarykmenttiin Hyrylään ja Karjalan Prikaatiin Vekarajärvelle, yhteensä yli 1 500 m². Vuokra-ajat vaihtelevat 36 kuukaudesta 72 kuukauteen. Puolustusvoimat kehittää ja keskittää varuskuntia, minkä johdosta tarvitaan uusia toimistotiloja.

Vuonna 2002 Tilamarkkinat toimitti uuden toimisto- ja ruokalarakennuksen Rehuraisiolle. Rakennuksen erikoispiirteinä on tavallista suurempi huonekorkeus, mikä tekee ravintolasta valoisan ja raikkaan. Suunnittelu perustui vankkaan arkkitehtoniseen kokemukseen.

TYÖMAATILAT

Helsingin Kampin työmaa on Suomen suurin yksittäinen rakennushanke. Sen toteuttaa SRV, jonka tytäryhtiö Teräsbetoni Oy hankki Tilamarkkinoilta aluksi 40 työmaakoppia. Puolet tiloista on viimeistelty toimistoiksi ja puolet sosiaalityötiloiksi. Tilojen tarve kasvaa, kun työmaa etenee maanalaisesta bussiterminaalivaiheesta maan pinnalle.

Työmaakoppien varustelun lähtökohtana on ollut, että niissä on samat työskentelyolosuhteet kuin toimistoissa yleensä. Tilat ovat siistit, lämpimät ja vedottomat. Tietokoneet ja kalustus toimivat kuten normaaleissa olosuhteissa.

Tilamarkkinoiden 7-standardin kopit ovat muunneltavissa sekä sisä- että ulkoavaruuden suhteen käyttötarkoitukseen soveltuviksi. Mm. pinottavuus vaikutti Kampin työmaan valintoihin. Työmaatilat viimeisteltiin kaupungin arkkitehdin määräämän ulkoasun mukaisiksi.

PARMACOHALLIT

Kiinteistöhuoltoyritys Lähihuolto Oy tilasi Tilamarkkinoilta vuonna 2002 kokonaisuuden, jossa on laitehalli, toimistotilat, kahvio, työntekijöiden taukotila ja toimitusjohtajan asunto saunoineen samassa rakennuksessa. Uuden tilan tarve johtui yrityksen päätöksestä siirtyä toiselle paikkakunnalle. Projektin alkoi tammikuussa talvirakentamisena ja uusi rakennus oli valmiina paikallaan saman vuoden toukokuussa.

NÄKYMÄT

Suomessa on selkeä suuntaus muunneltavien ja siirrettävien rakennusten suuntaan. Teollisuudessa sijoitettujen pääoman tuottovaatimukset kasvavat, mikä näkyy mm. rakennusinvestointien keventämisellä ja siirrettävien tilojen lyhyempinä vuokra-aikoina. Enää ei haluta sitoutua raskaisiin investointeihin rakennuksissa, joiden käyttötarpeisiin on tulossa muutoksia.

Suomalaisten muuttoliike jatkuu, vuosittain noin 170 000 henkilöä muuttaa joko kuntansa sisällä tai kunnasta toiseen. Väestörakenteen muutokset aiheuttavat mm. koulu- ja päiväkotitilojen tarpeiden nopeitakin muutoksia ja tilan käytön joustavuuden lisäämistä. Myös koulujen korjausrakentamisen kasvu nostaa tilapäisten ja siirrettävien tilojen kysyntää.

Siirtokelpoisten tilojen markkinoiden kasvuvauhdiksi arvioidaan lähivuosina 10-15 prosenttia vuodessa. Emoyhtiön tavoitteenä on Tilamarkkinat Oy:n kasvun perusedellytyksenä on kannattavuuden säilyminen. Kasvuodotuksia tukee Ruotsin suuntaus, jossa esimerkiksi toimistotilojen tilaelementtien vuokraaminen on Suomeen verrattuna yli kymmenkertainen.

Arkkitehtoniselta ilmeeltään siirtokelpoiset tilat ovat pysyvien rakennusten kaltaisia.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN JA TYÖTURVALLISUUDEN TIENNÄYTTÄJÄ

VUOKRAAMINEN ON TODELLINEN YMPÄRISTÖTEKO

Koneiden ja laitteiden vuokraustoiminta samoin kuin siirtokelpoisten rakennusten tuotanto, vuokraus ja myynti ovat kestävän kehityksen arvojen mukaisia toimialoja. Vuokraustoiminnan ansiosta tarvittavien laitteiden kokonaismäärä pysyy minimissään: kierrätetyssä tuotteita käyttäjältä toiselle korkealaatuisen, hyvin huolletun laitteen käyttöaste nousee korkeaksi ja elinkaari pitenee.

RK:ssa itse toiminta aiheuttaa vähän ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutukset on silti tiedostettu ja ongelmatilanteisiin on varauduttu. Kemikaalien ja ongelmajätteiden varastointia ja jälleenkäsittelyä kehitetään toimintajärjestelmän mukaisesti. Käytöstä poistetavasta laitteesta syntyvä jättemateriaali kierrätetään. Aluekohtaiset tulosyksiköt hoitavat ja vastaavat oman alueensa jätteiden asianmukaisesta käsittelystä.

Kaluston hankinnassa kiinnitetään huomio siihen, että laitteiden ja polttoaineiden ympäristökuormitus on mahdollisimman vähäinen. Ympäristön ja turvallisuuden kannalta keskeistä on, että laite luovutetaan käyttäjälleen testattuna ja turvallisena, ilman tarpeettomia pakkauksia.

Rakentajain Konevuokraamolla on valtakunnallinen vesivahinkojen 24 tunnin päivystys yhteistyössä vakuutustarkastajien ja Securitas Oy:n kanssa. Onnettomuuden sattuessa RK:n kriisivalmiudessa oleva kuivausyksikkö hälytetään paikalle, ja vahinko pyritään rajoittamaan mahdollisimman pieniin ympäristövaurioihin ja taloudellisiin menetyksiin.

TYÖTURVALLISUUTTA KEHITETÄÄN

RK-konsernissa kiinnitetään erityinen huomio työturvallisuuteen. Sekä asiakkaan että oman henkilöstön turvallisuus on jatkuvan kehitystyön kohteena. Turvallisuuskoulutus on vahvasti mukana kaikessa sisäisessä koulutuksessa. Omatoiminen työturvallisuuden täydennyskoulutus järjestetään yhteistyössä AEL:n, maahantuojien ja laitteiden valmistajien kanssa.

Henkilönostimiin kuuluu määräaikaistarkastus, jonka saa tehdä vain asianmukaisen sertifiikaatin suorittanut henkilö. RK:n teknisessä henkilöstössä on useita sertifiikaatin suorittaneita, joilla on pätevyys tarkastuksen suorittamiseen. Tämä on merkittävää siksi, että Suomessa ei ole riittävästi ulkopuolista henkilöstöä tarkastusten hoitamiseen.

RK on aina pyrkinyt olemaan turvallisuuden kärjessä ja edistämään turvallisuutta myös omatoimisesti. Uraauurtavaa aikoinaan oli henkilönostinten turvavaljaiden kiinnityspisteet ja yhtiön politiikka vuokrata nostimet vain turvavaljaiden kera. Sittenkin turvavaljaiden kiinnitysmahdollisuudesta on tullut henkilönostinten alalla vallitseva käytäntö.

Pitkäaikaiseen kokemukseen perustuen vuonna 2002 RK:ssa otettiin käyttöön omatoimisesti kehitetty henkilönostinten turvallisuutta lisäävä testauslaite, jolla henkilönostimet testataan vuokrausten välissä. Työturvallisuutta lisäävät myös jatkuvasti tiukentuvat kansainväliset nostinstandardit, joita laitteiden valmistajien on noudatettava.

RK-konsernissa kehitetään jatkuvasti sekä asiakkaan että oman henkilöstön työturvallisuutta.

Kuvissa
työsuojelupäällikkö
Vesa Karlsson (ylh.) ja
ympäristöasioista
huolehtiva
Kari Kovalainen

HENKILÖSTÖN JA TOIMINTA- JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

RK:SSA ARVOSTETAAN OSAAMISTA

Rakentajain Konevuokraamon toimialat nojaavat korkean ammattitaidon omaavaan henkilöstöön. Yhä useammin vuokraustoiminta tarkoittaa kokonaispalvelua, joka sisältää suunnittelun, laitteiston, käyttöön opastuksen ja koulutuksen sekä vastuun ottamisen koko projektista.

Moniin tehtäviin tarvitaan lisäksi erikoisosaamista, johon ulkopuolista ammattikoulutusta ei aina ole tarjolla. Niinpä henkilöstön ammatti- ja palvelutaitojen kehittäminen perustuvat suurelta osin työssä oppimiseen sekä yhtiön järjestämään omatoimiseen täydennyskoulutukseen ja räätälöityyn kurssitukseen.

Sähköalan pätevyyskoulutus tehdään yhteistyössä mm. AEL:n kanssa ja koulutus johtaa sähköalan S3-tutkintoon. Nestekaasun käyttöön ja huoltoon on myös kehitetty oma koulutusohjelma.

TAVOITTEENA AINA PAREMPI PALVELU

Kuluneena vuotena koulutuksessa kiinnitettiin erityinen huomio siihen, että RK:n toiminta on ennen muuta palvelutoimintaa. Tuloksekasta positiivisen ajattelun valmennusta jatkettiin. Kurssilla hiotaan erilaisten ihmisten ja oman persoonallisuuden tunnistamista ja opetellaan palautteen antamista ja ottamista. Valtaosa henkilöstöstä on ehtinyt osallistua, ja tulokset näkyvät yhteistyökyvyn ja työllistävyyden kouriintuntuvana kehityksenä.

”Toimintamme on ennen muuta palvelutoimintaa. Yhtiöön valikoituu ihmisiä, joiden arvomaailmaan kuuluu sitoutuminen sekä halu ja kipinä ponnisteluun.”

Talousjohtaja
Pirkko Suikkari

Isossa kuvassa vuokraamotyöntekijä
Jaana Linnolahti

Henkilöstön jatkuva kehittäminen kuuluu RK:n ydinarvoihin. Yhtiöön valikoituu arvomaailmaltaan ihmisiä, joille sitoutuminen sekä halu ja kipinä ponnisteluun ja jatkuvaan kehittämiseen on luonteenomaista. Tämä on auttanut yhtiötä selviytymään niin hyvissä kuin huonoissa suhdanteissa. Tämän johdosta RK:ta voidaan myös kuvata kone- ja laitevuokrauksen sekä erilaisten työsuoritusten ja siirtokelpoisten tilojen johtavana tietotaitotalona, alansa edelläkävijänä.

Viime vuosikymmenen puolivälin jälkeen yhtiössä otettiin käyttöön tulospalkkaus ja optio-ohjelmat. Tiukat kriteerit sisältävää kannustusjärjestelmää voidaan pitää tavoitteellisena ja onnistuneena. Yhtiössä arvostetaan pitkään palveluksessa olleita henkilöitä, ja tasavuosisikymmenten täytyessä heidän kunniakseen järjestetään tilaisuus vuosittain.

TOIMINTAJÄRJESTELMÄLLÄ JA LAADULLA AMMATTIALAN KÄRJESSÄ

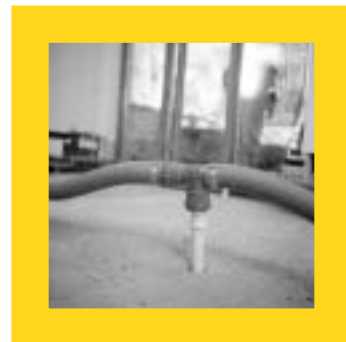
ISO 9001:2000 -sertifiointia varten on käynnissä toiminnan tehostamisprosessi, mikä jatkuu myös sertifiointin jälkeen. RK-konsernissa ISO 9001:2000 tarkoittaa toimintajärjestelmän ja laadun kehittämistä niin, että tulokset näkyvät palvelun jatkuvana paranemisena, vähentyneinä virheinä ja työn tuottavuuden nousuna, mitkä kaikki puolestaan johtavat kannattavuuden nousuun.

Oman erikoispiirteensä toimintajärjestelmän ja johtamisjärjestelmän kehittämiseen tuo asiakkaiden ja pääomistajien syvälinen toimialan ymmärtäminen. Arvokasta palautetta tulee sekä asiakkailta että rakennusmestari- ja omistajilta. Palautetta hyödynnetään jatkuvasti toimintajärjestelmän ja laadun kehitystyössä.

Yhtiön laatupolitiikan kivijalka on kaikinpuolinen vastuun ottaminen ja luotettavuus. Työssä oppimisen mallintaminen ja toimintajärjestelmän kehittäminen tähtäävät korkean osaamisen laatutasoon ja kykyyn ottaa vastuu niin, että asiakas voi epäroimättä jättää tilaamansa asian RK:n huoleksi.

Toimintajärjestelmän ja palvelun kehittämisen keskeisiä välineitä ovat säännölliset sisäiset arvioinnit, ulkopuoliset arvioinnit, aluepäällikköpalaverit ja sisäinen tarkastus. Aluekohtaiset sisäiset arvioinnit tekee toinen vastuuhenkilö toisen alueella, jolloin molemmat osapuolet, arvioitava ja arvioija oppivat toisiltaan. Näin parhaat käytännöt saadaan leviämään koko maahan.

Toimintajärjestelmän ja laadunkehittämistyön tulokset näkyvät palvelun jatkuvana paranemisena, vähentyneinä virheinä ja työn tuottavuuden nousuna.

KUIVAUSPALVELU

Kuivaustyöt tulivat RK:n urakointipalveluihin 1990-luvulla.

KONEITA TYÖMAILLE

Sotien jälkeen Pellonraivauksen maarakennuskoneilla raivattiin peltoa karjalaiselle siirtoväelle. Talonrakennustyömaille koneita ei liiemmästi näkynyt, sillä yksittäisillä rakennusliikkeillä ei ollut varaa kalliisiin koneisiin.

Rakennusmestaripiireissä heräsi ajatus konevuokrausta harjoittavan yrityksen perustamisesta. Suomen Rakennusmestariiliiton aloitteesta heinäkuussa 1953 pidettiin Helsingissä kokous, johon oli kutsuttu Rakennusmestarien Säätiön, rakennusmestarien perustaman ja omistaman Vakuutus Oy Louhen, Helsingin Rakennusmestariyhdistyksen ja Työntantajarakennusmestariyhdistyksen edustajat. Kokouksessa oltiin yksimielisiä rakennuskonevuokraamon perustamisesta.

Yhtiön maarakennuskoneet olivat suurimman osan vuodesta tie- ja vesirakennushallituksen työmailla ja kesäisin kaivamassa rakennusten pohjia Helsingissä. Alkuvuosien toiminta oli kuitenkin tappiollista ja vasta vuonna 1957 yhtiö saattoi näyttää voitollisen tilinpäätöksen.

Toiminnassa tapahtui 1960-luvun alussa merkittävä muutos, kun yhtiöön hankittiin putkitelinekalustoa. Tämä osoittautui menestykseksi, kun taas maarakennuskoneet alkoivat olla taloudellinen rasite. Uusia koneita ei enää hankittu ja vuonna 1964 päätettiin maarakennuskoneista luopua kokonaan. Vuonna 1974 yhtiö hankki yksinoikeudet Suomessa sveitsiläiseen betonileikkauskalustoon, mistä merkittävä liiketoiminta-alue, timanttileikkausurakointi sai alkunsa.

LOUHEN TOIMINNOT POHJOLALLE

Rakentajain Konevuokraamon omistajasuhteissa tapahtui huhtikuussa 1971 historiallinen muutos, kun yhtiön suurin osakas Vakuutusyhtiö Louhi oli ajautua konkurssiin. Louhen toiminnot ja omaisuus siirtyivät Pohjolalle, josta tuli samalla yhtiön suurin osakkeenomistaja.

Alueellinen laajentuminen alkoi vuonna 1976, kun Jyväskylään perustettiin ensimmäinen vuokrauspiste. 80-luvulla perustettiin uusia vuokrauspisteitä eri puolille maata ja yhtiö laajensi toimintaansa ja toimintaverkostoaan yritysostoin.

Konsernin 30-vuotisjuhlavuonna 1983 toimipisteitä oli 16 paikkakunnalla ja sen palveluksessa oli keskimäärin 95 henkilöä. Epävirallinen markkinaosuus oli kasvanut neljännekseen alan markkinoista. Vuoden 1989 lopussa yhtiöllä oli 52 toimipaikkaa ja laman jo alkaessa vuonna 1990 määrä oli kasvanut 62 kappaleeseen. Konsernin henkilöstö oli kasvanut runsaaseen 270 henkilöön.

Raskaat maasiirtokoneet, kaivinkoneet ja traktorit muodostivat Konevuokraamon kaluston rungon aina 1960-luvun alkupuolelle asti. Kuvasa kaivetaan ja louhitaan Rakennusmestarien talon uudisrakennusosan monttua 1960-luvun alussa.

Rakentajain Konevuokraamo on putkitelineiden käytön uranuurtaja ja teline liiketoiminnasta on muodostunut yhtiölle menestys. Ensimmäisen kerran verhottiin kerrostalotyömaa kokonaan putkitelineillä Lauttasaareissa 1960-luvun lopulla.

Presidentinlinnan korjauksessa käytettiin Rakentajain Konevuokraamon putkitelineitä.

PERUSTAJIEN ÄÄNIVALTA TURVATTIIN

Yhtiöjärjestystä muutettiin merkittävästi vuonna 1988. Yhtiön perustaja-omistajatahot turvasivat äänivaltansa, kun A-sarjan osakkeella oli 20 ääntä ja B-sarjan osakkeella 1 ääni yhtiökokouksessa. Yleisölle suunnattiin kaksi osakeantia, osakepääomaa nostettiin ja B-osakkeen noteeraus alkoi pörsin OTC-listalla vuoden 1988 elokuussa.

Suomen talouselämää ravistellut lama harvensi rakennusyrittäjiä tuhannen yrityksen vuosivauhdilla vuosina 1991-1993. Konkursseista muodostui Rakentajain Konevuokraamolle luottotappioita. Konserni jäi myös kahden toimistotalon loukkuun, kun uusi pääkonttori ja varikko valmistuivat Kehä III:n varteen marraskuussa 1990. Lamakierre kiihtyi eikä vanhan Viinikkalan kiinteistön myynti onnistunut.

Konsernin liikevaihto ylitti 102 miljoonaa markkaa vuonna 1990. Tästä alkanutta rajua laskua kesti vuoteen 1993, jolloin liikevaihdosta oli jäljellä runsaat 57 miljoonaa markkaa. Vähitellen lama alkoi hellittää ja liikevaihto kasvaa. Vuonna 1995 liikevaihto kipusi lähes 77 miljoonaan markkaan ja vuonna 1997 ylitettiin jo 104 miljoonan markan taso.

STRATEGIANA KANNATTAVA KASVU

Lamavuosina konsernin kuluja karsittiin tiheällä kammalla moneen kertaan. Laman alkaessa hellittää Konevuokraamossa ryhdyttiin valmistelemaan tulospalkkausta. Osakkaille pystyttiin maksamaan ensi kerran osinkoja vuoden 1996 tuloksesta. Tämän jälkeen osinkoja on maksettu säännöllisesti kunkin vuoden tuloksesta ja osingonjaossa on noudatettu strategista päätöstä siitä, että osinkoa jaetaan noin 40 prosenttia tuloksesta rahoituserien jälkeen ennen satunnaisia erä ja veroja.

Konevuokraamon strategiana on kannattava kasvu ja ensisijaisena tavoitteena tulos. Tämä on tarkoittanut käytännössä toiminnan suuntaamista kotimaan markkinoille, mutta myös ulkomaan vuokrausmarkkinoita on selvitetty.

TILAMARKKINAT – VUOSISADAN TILAISUUS

Rakentajain Konevuokraamolle tarjoutui marraskuussa 1999 mahdollisuus ostaa kolmannes Tilamarkkinat-Yhtiöt Oyj:n osakkeista. Suunnatussa osakeannissa apporttina saatujen osakkeiden ansiosta yhtiö nosti omistuksensa 95 prosenttiin, mikä ratkaisi kilpajuoksun ruotsalaisen ostajakandidaatin tappioksi. Vuonna 2000 Tilamarkkinat-Yhtiöt poistettiin Helsingin Pörssistä ja Tilamarkkinat Oy:stä tuli Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n alakonserni.

Tilamarkkinoiden osto nosti Konevuokraamon liikevaihdon uudelle tasolle, vuonna 2001 jo yli 400 miljoonaan markkaan. Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n osakkeilla on käyty pörssissä vilkasta kauppaa. Vuonna 2002 osakkeita vaihdettiin lähes 6 miljoonaa kappaletta. Myös osakkeenomistajien määrässä on tapahtunut vahvaa kasvua. Vuoden 1999 lopussa osakkaita oli 455 ja vuoden 2002 lopussa jo yli 2 800.

Konevuokraamo hankki vuonna 1974 yksinoikeuden sveitsiläiseen betonikatkaisu- ja porauslaitteistoon. Timanttileikkauksella porattiin ja leikattiin tammikuussa 1975 Myllykosken paperitehtaan holvista 17 000 kilon painoinen betonikappale.

Rakentajain Konevuokraamon uusi pääkonttori ja varikko valmistuivat marraskuussa 1990 Kehä III:n varteen.

Tilamarkkinoiden oston ansiosta Rakentajain Konevuokraamon liikevaihto kaksinkertaistui.

ASI AKASPALVELUVERKOSTO

- ▲ Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n toimipaikka
- Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n yhteistoimintayritys
- T Tilamarkkinat Oy:n toimipaikka

Espoo-Kauklahti	Jyväskylä	Kuopio	Pori	Tornio
Espoo-Lintuvaara	Kaarina	Kuusankoski	Porvoo	Turku
Espoo-Olarinluoma	Kajaani	Lahti	Raisio	Vaasa
Heinola	Karhula	Lappeenranta	Rauma	Valkeakoski
Helsinki-Alppila	Kauhajoki	Lohja	Riihimäki	Vantaa
Helsinki-Herttoniemi	Kemi	Mikkeli	Rovaniemi	Varkaus
Hollola	Kerava	Muurame	Savonlinna	Äänekoski
Hämeenlinna	Kokkola	Oulu	Seinäjoki	
Imatra	Kotka	Pieksämäki	Tampere-Messukylä	
Joensuu	Kouvola	Pietarsaari	Tampere-Härmälä	

Forssa	Kitee	Sotkamo
Haapajärvi	Kokemäki	Säkylä
Haapavesi	Liekksa	Uimaharju
Kankaanpää	Loviisa	

Kouvola
Leppävirta
Pyhäjoki
Ylöjärvi

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ

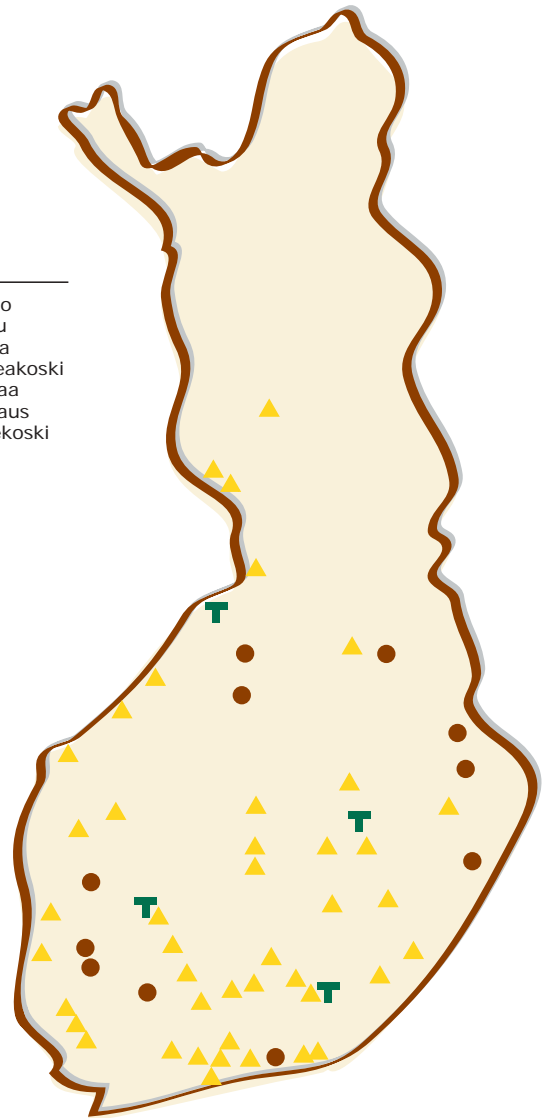
Konsernijohtaja	Reijo Saarenoja
Talusjohtaja	Pirkko Suikkari
Toimialajohtaja vuokraus, myynti, hallit ja teltat, työmaa- ja tapahtumapalvelut	Olli Heire
Työpäällikkö kuivaus- ja timantti- urakoinnit	Pauli Niskanen
Huolto- ja korjaus- toimenpäällikkö	Mauri Toivanen
Henkilöstön edustajat johtoryhmässä	Erkki Tulokas Rauni Kauppila Ismo Suvela
Laatuprojekti	Liisa Leinikka
Sisäinen tarkastus	Matti Rintaluoma Pasi Pitkonen
Sähkö- ja tekninen turvallisuus	Vesa Karlsson
Ympäristö- ja nestekaasuasiat	Kari Kovalainen

TILAMARKKINAT OY

Toimitusjohtaja	Ossi Alastalo
Tuotantolaitosten toimitusjohtaja	Jukka Kotakorpi
Taluspäällikkö	Tiina Leinonen
Markkinointi ja vuokraus	Harri Salminen Timo Myllynen
Suunnittelupäällikkö	Maarit Laavola
Projektipäällikkö	Mikko Koskinen
Tuotantopäälliköt	Heikki Pitkänen Vesa Pirhonen Seppo Luostarinen

TULOSYKSIKÖIDEN PÄÄLLIKÖT

Suur-Helsinki	Jani Asunmaa
Suur-Helsinki	Hannu Kataja (timanttiurakointi)
Suur-Helsinki	Pertti Aronpää (kuivausurakointi)
Suur-Helsinki	Juhana Kankaanpää (työmaa- ja tapahtumapalvelut)
Hämeenlinna	Jorma Salminen
Kotka	Seppo Ariluoto
Kouvola	Erkki Tulokas
Lahti	Jarmo Rosilainen
Lappeenranta	Pekka Löfman
Lohja	Juha Tenhovirta
Mikkeli	Kari Ollikainen
Savonlinna	Heimo Löytönen
Turku	Seppo Inkinen
Joensuu	Klaus Sahlman
Jyväskylä	Petri Häkkinen
Jyväskylä	Alpo Ilmarinen (kuivausurakointi)
Pori	Kai Aalto
Rauma	Arto Justén
Tampere	Kimmo Seppälä
Vaasa	Sakari Perkkio
Varkaus	Henrik Kosonen
Kajaani	Eero Juntunen
Kemi	Antti Hulkko
Kuopio	Reijo Arovaara
Oulu	Kari Huotari
Rovaniemi	Seppo Sipola

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ

Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa
puh. (09) 894 81, faksi (09) 890 303
www.rakentajainkonevuokraamo.fi

50

1953 - 2003

SISÄLLYSLUETTELO

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ:N YHTIÖESITTELY	3
TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE	4
KONSERNI LYHYESTI	5
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	6
KONSERNITULOSLASKELMA	8
KONSERNITASE	8
EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA	9
EMOYHTIÖN TASE	9
RAHOITUSLASKELMA	10
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	10
TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	21
TUNNUSLUVUT	21
HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE	22
TILINTARKASTUSKERTOMUS	23
ASIAKASPALVELUVERKOSTO	27

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ:N YHTIÖESITTELY

Historia: Rakentajain Konevuokraamo Oyj on alansa uranuurtaja. Rakennusmestarien aloitteesta yhtiö perustettiin vuonna 1953.

Palvelut: RK tarjoaa laajan valikoiman rakentamisessa tarvittavia koneita, laitteita ja suojia sekä erikoisosaamista ja työmaapalveluja vuokrapalveluina. Tuotevalikoima sisältää yli 1 000 tuotenimikettä. Koneita ja laitteita on 57 000. Alakonserni Tilamarkkinat Oy suunnittelee, valmistaa, vuokraa ja myy siirtokelpoisia tiloja ja rakennuksia. Vuokralaluston kokonaispinta-ala on 58 000 m².

Markkina-asema: RK-konserni hallitsee noin neljännessä kone- ja laitevuokrauksen sekä siirtokelpoisten tilojen valmistuksen kokonaismarkkinoista Suomessa. Siirtokelpoisten tilojen osuus omalla sektorillaan on suurempi.

Asiakkaat: Asiakskuntaa hallitsevat teollisuus, rakennusteollisuus ja muut yritykset sekä yksittäiset kodinrakentajat ja -korjaajat. Siirtokelpoisten tilojen tilaajia ovat kunnat, teollisuus, rakennusliikkeet ja muut yritykset.

Palveluverkosto: Vuoden 2002 lopussa RK-konsernin toimipaikkojen määrä oli 62 ja henkilöstön kokonaismäärä lähes 500, josta Tilamarkkinoiden palveluksessa oli keskimäärin lähes 200.

Näkymät: RK:n molemmat päätoimialat, konevuokraus ja siirrettävät tilat ovat edelleen selvässä kasvussa. Asiakkaat arvostavat yhä enemmän sitä, että pääomia ei tarvitse sitoa kalustoon ja ylläpitoon, vaan kaikki on vuokrattavissa juuri tarvittavalla hetkellä. Pääoman tuottovaatimukset näkyvät myös rakennusinvestointien keventämisenä ja siirrettävien tilojen lyhyempinä vuokra-aikoina.

Konsernin keskimääräiseksi kasvuvauhdiksi arvioidaan lähivuosina 8-10 prosenttia vuodessa.

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMON TUOTTEET JA PALVELUT

Pienkoneet: Työmaapumput ja -lämmittimet, kaapelit ja sähköistyksen pää- ja alakeskukset sekä paljon erilaisia käsityökoneita, tarvikkeita ja lisälaitteita.

Isommat laitteet: Mm. saksilavat, teleskooppi- ja nivelpuominostimet, mastonostimet sekä työmaiden henkilö- ja tavarahissit.

Huolto ja korjaus: Suurella osalla konsernin henkilöstöä eri puolilla Suomea on pätevyys tarkastus-, kunnostus- ja huoltotyöhön.

Timanttiporaus ja -sahaus: Ammattimiesryhmiä on 25 paikkakunnalla kautta maan. RK on timanttipurauksen ja -sahaoksen uranuurtaja ja markkinajohtaja Suomessa.

Kuivauspalvelu: Kartoitus kosteusvaurioiden laajuudesta, purkus suunnitelma ja kuivaustyö jälkimitäuksin sekä hajujen poistaminen ilmasta. RK on Vakuumityhtiöiden Keskusliiton hyväksymä kuivausliike.

Työmaapalvelut

Sähköistys-, lämmitys-, lattianhionta-, pölynpoisto-, teline- ja sääsuojauspalvelut sekä haluttaessa suunnitelma, toimitus, asennus ja laitteiden käyttö sekä kokonaisvaltainen vastuu työmaapalvelusta koko projektin ajan.

Sähköistys: Sähköistyskalusto, laitetoimitukset ja asentaminen sekä haluttaessa sähköistyksen suunnittelupalvelu.

Lämmitys: Lämminilmahuuhtimista säteilylämmittimiin ja vastuslämmittimiin sekä haluttaessa lämmityssuunnittelu, asennus ja energiahuolto.

Lattianhionta: Betoni- ja kivilattioiden hionta ja kiillotus sekä yhtiön maahantuomien laitteiden vuokraus ja myynti.

Pölynpoisto: Asbesti- ja homepölykohteisiin ja muuhun työmaakäyttöön soveltuvien imureiden ja ilmanpuhdistimien vuokraus ja myynti.

Telineet: RK:lta voi tilata telinekaluston tai koko telineurakan suunnittelun, pystyttämisen ja purkamisen.

Sääsuojaus: Erilaiset sääsuojaajärjestelmät ja PVC-katteiset teräskaarihallit. Pystytys- ja purkupalvelu sisältyvät haluttaessa sääsuojausprojektiin.

Teltat ja tapahtumapalvelut: Rakenteiden pystytys- ja purkutyön lisäksi palvelutarjonta sisältää sähköistyksen, valaistuksen ja lämmityksen.

TILAMARKKINAT

Siirtokelpoisten tilojen suunnittelu, valmistus, vuokraus ja myynti. Paviljonki- ja viipalerakennukset, koulut ja päiväkodit, toimistot ja teollisuuden oheistilat, korjausrakentamisen aikaiset tilapäistilat, työmaatilat, parmacohallit.

Tilamarkkinoiden siirtokelpoiset rakennukset täyttävät pysyväälle rakennukselle asetetut vaatimukset ja niille voidaan hakea haluttaessa pysyvän rakennuksen lupa. 7-standardin työmaakopit puolestaan ovat muunneltavissa sekä sisä- että ulkoarustukseltaan. Varustelun lähtökohtana on, että työskentelyolosuhteet ovat samat kuin toimistoissa yleensä.

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 2.4.2003 klo 13.00 yhtiön pääkonttorissa Kalliosolantie 2, Vantaa. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 21.3.2003 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Yhtiökokoukseen pyydetään ilmoittautumaan viimeistään maanantaina 24.3.2003 klo 16.00 kirjeitse osoitteella Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa tai puhelimitse numeroon (09) 89481 Margit Sädekari, Pirkko Syvälahti tai Ritva Kuosmanen, faksilla numeroon (09) 8948287 tai sähköpostilla rk@rakentajainkonevuokraamo.fi.

Osingon maksu

Hallituksen ehdotuksesta yhtiökokouksen vahvistama osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 7.4.2003 on merkittynä osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Osingon maksupäivä on 14.4.2003.

Taloudellinen informaatio

Tilinpäätöstiedote 2002

tiistaina 18.2.2003

Vuosikertomus

viikolla 12/2003

Kolmen kuukauden osavuositarkastus

torstaina 8.5.2003

Kuuden kuukauden osavuositarkastus

maanantaina 18.8.2003

Yhdeksän kuukauden osavuositarkastus

keskiviikkona 12.11.2003

Tiedotteet löytyvät yhtiön kotisivuilta www.rakentajainkonevuokraamo.fi

Analysejä

Rakentajain Konevuokraamo seuraavat ja arvioivat mm. seuraavat analyttikot:

Jari Koskela

Nordea Securities Oy

puh. +358 9 36949312

Henri Parkkinen

Pankkiiriliike Opstock Oy

puh. +358 9 40465

Michael Yates

Cazenove & Co

puh. +44 20 75882828

Jari Westerberg

FIM Pankkiiriliike Oy

puh. +358 9 6134600

Ronny Ruohomaa

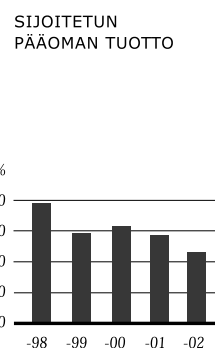
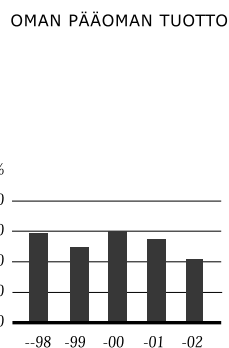
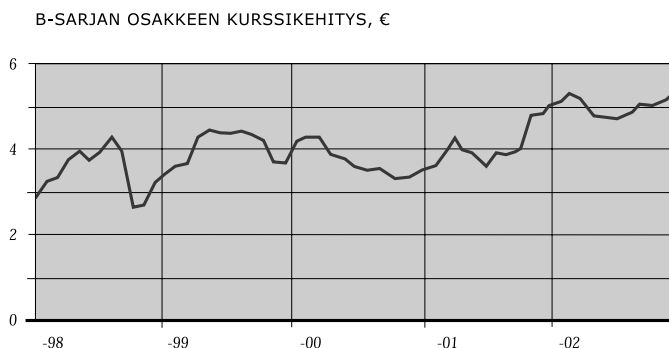
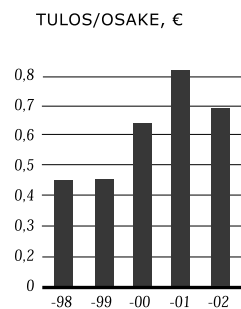
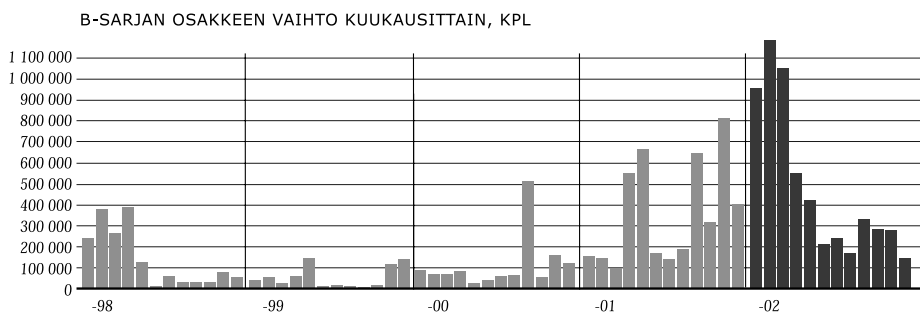
Deutsche Bank Ag

puh. +44 20 75453934

Esa Hirvonen

Mandatum Pankkiiriliike Oy

puh. +358 01023610

KONSERNI LYHYESTI

		2002	2001	Muutos-%
Liikevaihto	Me	61,04	67,97	-10,2
Liikevoitto	Me	14,65	17,76	-17,5
% liikevaihdosta	%	24,0	26,1	-8,0
Voitto ennen satunnaisia eriä	Me	14,20	16,92	-16,1
% liikevaihdosta	%	23,3	24,9	-6,4
Taseen loppusumma	Me	72,52	74,01	-2,0
Oman pääoman tuotto	%	21,1	27,5	-23,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	23,0	28,8	-20,1
Omavaraisuusaste	%	68,4	63,1	+8,4
Henkilöstö keskimäärin	kpl	483	496	-2,6

A- ja B-sarjan osakkeet

Tulos/osake *)	e	0,69	0,82	-15,9
Oma pääoma/osake	e	3,53	3,27	+8,0
Osinko/osake	e	0,50***)	0,45	+11,1
Osakekannan markkina-arvo	Me	74,16	66,96	+10,8

B-sarjan osakkeet

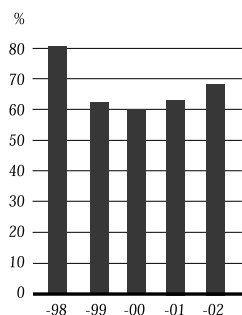
Hinta/voitto-suhde (P/E)		7,38	5,84	+26,4
Alin kaupankäyntikurssi	e	4,42	3,58	+23,5
Ylin kaupankäyntikurssi	e	5,70	4,99	+14,2
Vaihto	kpl	5.847.263	4.338.597	+34,8

A-sarjan osakkeella ei ole julkista noteerausta.

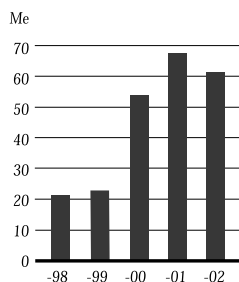
*) Optiotodistusten oikeuttamien osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistuna

**) Hallituksen esitys

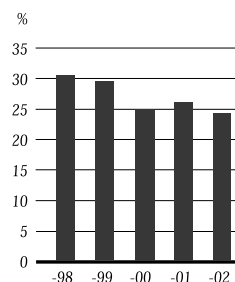
OMAVARAISUUSASTE

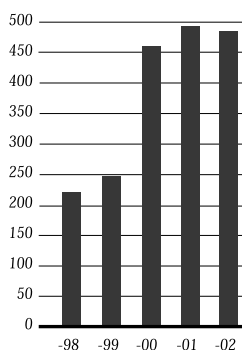
LIIVEVAIHTO

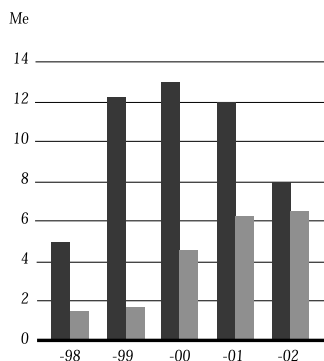
LIIVEVOITTO

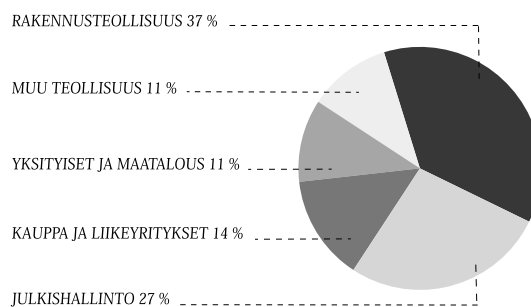
HENKILÖSTÖ

INVESTOINNIT JA POISTOT

RK-KONSERNIN LIIVEVAIHTO ASIAKASRYHMITTÄIN

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

YLEISTÄ

Lievä laskusuhdanne leimasi maamme taloutta kertomusvuoden aikana johtuen pääasiassa tärkeimpien vientimaittemme ongelmista. Rakentamisen määrä on kuitenkin asetunut kestäväälle tasolle. Takavuosien dramaattiset muutokset vuosivolyymissä eivät enää leimaa toimialaa.

Kone- ja laitevuokrauksen toimialan kasvu on suhdannetta noudattaen tilapäisesti pysähtynyt.

Siirtokelpoisten rakennusten kysynnässä elettiin erityisesti kuntien rahoitusongelmien vuoksi väli vuotta ja olemassa olevia koulu- ja päiväkotitarpeita siirrettiin myöhempään toteutukseen.

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n konsernissa onnistuttiin sopeuttamaan kulutaso tilanteen mukaan ja saavutettiin hyvin tyydyttävä tulos.

LIKEVAIHTO

Konsernin liikevaihto laski 10,2 (kasvoi 26,0) prosenttia 67,97 miljoonasta eurosta 61,04 miljoonaan euroon.

TULOS

Konsernin liikevoitto oli 14,65 (17,76) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 3,11 (kasvua 4,28) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 0,45 (0,84) miljoonaa euroa.

Voitto rahoituserien jälkeen ennen satunnaisia eriä oli konsernilla 14,20 (16,92) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 2,72 (kasvua 4,25) miljoonaa euroa.

Konsernilla ei ollut satunnaisia eriä (-0,79).

Voitto satunnaisten erien ja tuloverojen jälkeen oli konsernilla 9,73 (10,83) miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Konsernin investoinnit olivat 13,2 (17,6) prosenttia liikevaihdosta eli 8,07 (11,96) miljoonaa euroa, joka kohdistui pääasiassa vuokrauskalustoon sekä emoyhtiön Kuopion toimitilakiinteistön hankintaan.

Omia osakkeita ostettiin 1,02 (1,57) miljoonalla eurolla.

Kuluihin kirjatut vuokrauskaluston ylläpitoon liittyvät hankinnat olivat konsernilla 2,03 (2,35) miljoonaa euroa.

Rahoituslaitoslainat vähenivät 2,05 miljoonaa euroa ja olivat vuoden lopussa 13,67 miljoonaa euroa.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTTAMINEN

Yhtiökokouksen 14.5.1998 päättämän henkilöstölle suunnatun optiolainan optio-oikeuksien perusteella on vuoden 2001 aikana merkitty 9.300 B-sarjan osaketta, joiden merkintähinta oli 3,40 euroa osakkeelta. Hallitus on hyväksynyt osakemerkinnät 31.1.2002, osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 18.4.2002 ja uudet B-sarjan osakkeet tulivat Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteeksi 19.4.2002. Osakepääoman korotus oli 15.624,00 eu-

roa, jonka jälkeen osakepääoma on 23.647.908,00 euroa; emissiovoittoa kirjautui 15.996,00 euroa.

Yhtiökokouksen 14.5.1998 päättämän henkilöstölle suunnatun optiolainan optio-oikeuksien perusteella on tilikauden aikana merkitty 106.500 B-sarjan osaketta, joiden merkintähinta oli 2,95 euroa osakkeelta. Hallitus hyväksyi osakemerkinnät 7.1.2003 ja osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 24.1.2003. Uudet B-sarjan osakkeet tulivat Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteeksi 27.1.2003. Osakepääoman korotus oli 179.120,01 euroa, jonka jälkeen osakepääoma on 23.827.028,01 euroa; emissiovoittoa kirjautui 135.054,99 euroa.

OSAKEPÄÄOMA JA OMA PÄÄOMA

Osakepääoma 31.12.2002 on 23.647.908,00 euroa jakautuen 14.060.418 kappaleeseen osakkeita, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,68 euroa.

Emoyhtiön oma pääoma on 38.116.976,12 euroa ja konsernin 50.080.391,75 euroa.

OMAT OSAKKEET

Varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2002 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla yhtiö on hankkinut Helsingin Pörssin normaalissa kaupankäynnissä omia B-sarjan osakkeita ajalla 2.9.-15.10.2002 yhteensä 205.211 kappaletta, joista suoritettu vastike on 1.015.655,19 euroa eli keskihinta 4,95 euroa osakkeelta.

Varsinaisen yhtiökokouksen 25.4.2001 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla yhtiö on hankkinut Helsingin Pörssin normaalissa kaupankäynnissä omia B-sarjan osakkeita ajalla 31.8.-4.10.2001 yhteensä 400.800 kappaletta, joista suoritettu vastike on 1.567.051,49 euroa eli keskihinta 3,91 euroa osakkeelta.

Hankittuja omia osakkeita on yhteensä 606.011 kappaletta, joista suoritettu vastike on 2.582.706,68 euroa eli keskihinta 4,26 euroa osakkeelta.

Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on yhteensä 1.018.098,48 euroa, osuus 31.12.2002 osakepääomasta 4,31 % sekä B-sarjan osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 4,91 % ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 1,29 %.

Valtuutusta omien osakkeiden luovutukseen ei ole käytetty.

OPTIOLAINA

Yhtiökokouksen 14.5.1998 päättämän, henkilöstölle suunnatun 27.751,00 euron optiolainan laina-aika päättyi 5.6.2001. Rahastoanti vuonna 2001 kolminkertaisti merkittävien osakkeiden lukumäärän, joten optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään 495.000 B-osaketta 1.5.2000 alkaen ja 495.000 B-osaketta 1.5.2002 alkaen, osakemerkinnän aika päättyy 31.5.2004. Optio-oikeudet ovat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä. Kertomusvuonna merkittiin 106.500 B-osaketta ja edellisenä vuonna 9.300 B-osaketta eli osakkeita on merkitty yhteensä 115.800 kappaletta.

OPTIO-OIKEUDET

Yhtiökokous 4.4.2002 päätti antaa Rakentajain Konevuokraamo -konsernin avainhenkilöille optio-oikeuksia, jotka oikeuttavat merkitsemään yhteensä 670.000 B-osaketta siten, että 335.000 B-osaketta on merkittävässä 1.5.2004-31.3.2007 ja 335.000 B-osaketta 1.5.2006-31.3.2007. Osakkeen merkin-tähinta on Rakentajain Konevuokraamon B-osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä 5.4.-4.6.2002 lisättynä 10 prosentilla eli 5,27 euroa ja sitä alennetaan vuosittain osinkojen määrällä.

Hallitus on 16.5.2002 päättänyt optio-oikeuksien ja-kamisesta: Rakentajain Konevuokraamo -konsernin avainhenkilöille annettiin optio-oikeudet yhteensä 550.000 B-osakkeen merkintään ja loput optio-oikeudet annettiin Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Kiinteistö Oy RK-Kehälle.

ORGANISAATIOSTA JA KONSERNI-RAKENTEESTA

Emoyhtiön toimintaverkoston muodostaa 58 vuokrauspalvelua tarjoavaa toimipistettä, joista omia on 47 ja dealereita 11. Tilikauden aikana käynnistettiin toiminta Kauhajoella osana Vaasan tulosityksikköä. Kiinteistöjen kuivausta, timanttiporausta ja -sahausta sekä työmaapalvelua tarjotaan edellä mainituista omista toimipaikoista maan kattavasti 25:llä paikkakunnalla.

Edellisen tilikauden aikana käynnistettiin Tilamarkkinat Oy:n sulautuminen emoyhtiönsä Tilamarkkinat-Yhtiöt Oyj:hin. Sulautuminen on merkitty kaupparekisteriin 2.1.2002, jolloin Tilamarkkinat-Yhtiöt Oyj:n nimi muutettiin Tilamarkkinat Oy:ksi.

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n kokonaan omistamalla Tilamarkkinat Oy:llä on keskushallinnon ja sen yhteydessä olevan toiminnan lisäksi 3 tuotantolaitosta.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Vuosi 2003 on alkanut poikkeuksellisen kylmän sään vallitessa, joka on aiheuttanut poikkeuksellisen suuren lämmityslaitteiden kysynnän. Toisaalta korkean pakkasen aiheuttamat seisokkipäivät ovat vähentäneet muun konetarjonnan kysyntää. Oheistoiminnot kuten kiinteistökuivaus ja työmaapalvelut ovat edenneet ilahduttavasti.

Tilamarkkinoiden siirtokelpoisten rakennusten tilauskanta on vuodenvaihteeseen verrattuna selvästi noussut.

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiön hallitus kokoontui kertomusvuonna 17 kertaa.

Koko vuoden hallitukseen ovat kuuluneet:

Paavo Ruusuvaori puheenjohtajana
Kiinteistöneuvos

Hallituksen jäsen vuodesta 1975 lähtien
Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1997 lähtien
Eläkkeellä, Rakennusmestarien Säätiön hallituksen puheenjohtaja

Hannu Siniharju varapuheenjohtajana
Kauppatieteiden maisteri, KHT

Hallituksen jäsen vuodesta 1994 lähtien
Hallituksen varapuheenjohtajana 7.4.2000 alkaen
Toimitusjohtaja, Vahinkopalvelu Oy

Eero Ilkka

Rakennusinsinööri
Hallituksen jäsen vuodesta 1996 lähtien
Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1997 lähtien 7.4.2000 asti
Kiinteistöjohtaja, Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj

Asko Järvinen

Rakennusmestari
Hallituksen jäsen vuodesta 1995 lähtien
Projektipäällikkö, Fundia Betoniteräkset Oy

Jari Lainio

Rakennusmestari
Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien
Toimitusjohtaja, Rakennusliike Lainio & Laivoranta Oy

Matti Koskenkorva

Rakennusinsinööri
Hallituksen jäsen vuodesta 2000 lähtien
Hallituksen puheenjohtaja, Panostaja Oyj

Juhani Nurminen

Rakennusmestari
Hallituksen jäsen vuosina 1989-1995 ja 1999-2000 ja 2001 lähtien
Toimitusjohtaja, Rakennus-Bettene Oy

Toimitusjohtajana vuodesta 1981 alkaen ja vuodesta 2000 alkaen myös konsernijohtajana on toiminut

Reijo Saarenoja

Rakennusmestari, kauppaneuvos
Yhtiön palveluksessa vuodesta 1970.

KONSERNIN JOHDON VAIHTUMINEN

Reijo Saarenojan jäädessä eläkkeelle 31.12.2003 on hallitus 9.12.2002 valinnut uudeksi konsernijohtajaksi ja emoyhtiön toimitusjohtajaksi DI Vesa Koivulan (48) 1.1.2004 alkaen. Hän aloittaa varatoimitusjohtajana ja konsernijohtajan varamiehenä 1.5.2003.

TILINTARKASTAJAT

Valittuina tilintarkastajina olivat **KHT Risto Laitinen** ja **KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy** päävastuullisena tilintarkastajana **KHT Henrik Sormunen** sekä varatilintarkastajana **KHT Yrjö Haukatsalo**.

ARVIO LIIKETOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ

Maamme vientiteollisuuden voimakkaampi kasvu näyttäisi viimeisimpien ennusteiden mukaan edelleen siirtyvän, joten emme odota rakentamismäärän merkittävää kasvua alkupuolella vuotta 2003. Kone- ja laitevuokrauksen odotamme säilyvän nykytasolla.

Siirtokelpoisten rakennusten kysynnän odotamme jonkin verran kasvavan. Kasvun vaikutukset näkyvät liikevaihdossa aikaisintaan loppuvuoden puolella.

Pitkän tähtäyksen tavoitteet, jotka edellyttävät 8-10 prosentin kannattavaa vuotuista keskimääräistä kasvua, pidetään entisellään.

OSINGONJAKOPOLITIikka

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n tavoitteena on jakaa osinkoa noin 40 prosenttia konsernin tuloksesta rahoituserien jälkeen ennen satunnaisia eräiä, tilinpäätössiirtoja ja veroja pyrkien kuitenkin samalla säilyttämään omavaraisuus hyvällä tasolla.

KONSERNI TULOSLASKELMA

EUR	Liitetieto	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2001
Liikevaihto	1	61.036.720,44	67.970.591,48
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-1.095.504,97	-1.795.422,00
Valmistus omaan käyttöön		2.985.935,46	3.726.727,48
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		998.979,27	1.521.263,22
Liiketoiminnan muut tuotot	2	616.450,14	318.544,35
Materiaalit ja palvelut	3	17.738.313,75	21.744.029,18
Henkilöstökulut	4	15.479.029,76	16.234.841,51
Poistot ja arvonalentumiset	5	6.517.112,09	6.168.659,16
Liiketoiminnan muut kulut	6	10.157.824,08	9.832.678,68
Yhteensä		49.892.279,68	53.980.208,53
Liikevoitto	7	14.650.300,66	17.761.496,00
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-452.913,63	-843.678,19
Voitto ennen satunnaisia eriä		14.197.387,03	16.917.817,81
Satunnaiset tuotot ja kulut	9	0,00	-786.069,55
Voitto satunnaisten erien jälkeen		14.197.387,03	16.131.748,26
Tuloverot	10	-4.465.949,10	-5.297.349,41
Tilikauden voitto		9.731.437,93	10.834.398,85

KONSERNITASE

EUR	Liitetieto	31.12.2002	31.12.2001
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	11		
Aineettomat hyödykkeet		404.537,57	412.774,40
Konserniliikearvo		12.670.892,15	13.726.799,83
Aineelliset hyödykkeet		44.885.740,50	44.576.833,13
Sijoitukset			
Osuudet osakkuusyrityksissä	13	4.703.429,51	4.029.871,00
Omat osakkeet		2.582.706,68	1.567.051,49
Muut sijoitukset		209.970,81	206.189,97
Pysyvät vastaavat yhteensä		65.457.277,22	64.519.519,82
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	2.366.283,76	3.780.704,47
Lyhytaikaiset saamiset	16	4.065.785,90	5.114.819,79
Rahat ja pankkisaamiset		634.178,29	601.296,22
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		7.066.247,95	9.496.820,48
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	17		
Osakepääoma		23.647.908,00	23.632.284,00
Osakeanti		314.175,00	31.620,00
Ylikurssirahasto		15.996,00	0,00
Omien osakkeiden rahasto		2.582.706,68	1.567.051,49
Edellisten tilikausien voitto		13.788.168,14	10.116.252,58
Tilikauden voitto		9.731.437,93	10.834.398,85
Oma pääoma yhteensä		50.080.391,75	46.181.606,92
Vieras pääoma	19		
Laskennallinen verovelka		3.877.038,50	3.250.854,01
Pitkäaikainen vieras pääoma		6.815.815,64	10.402.423,20
Lyhytaikainen vieras pääoma		11.750.279,28	14.181.456,17
Vieras pääoma yhteensä		22.443.133,42	27.834.733,38
		72.523.525,17	74.016.340,30

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR	Liitetieto	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2001
Liikevaihto	1	32.463.184,32	32.175.568,87
Liiketoiminnan muut tuotot	2	172.873,64	180.994,67
Materiaalit ja palvelut	3	3.020.847,42	2.827.545,75
Henkilöstökulut	4	9.856.204,40	9.640.362,66
Poistot ja arvonalentumiset	5	3.695.944,03	3.127.101,51
Liiketoiminnan muut kulut	6	9.142.899,50	8.786.336,99
Yhteensä		25.715.895,35	24.381.346,91
Liikevoitto		6.920.162,61	7.975.216,63
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-449.002,38	+3.708.089,25
Voitto ennen satunnaisia eriä		6.471.160,23	11.683.305,88
Satunnaiset tuotot ja kulut	9	+3.550.000,00	+3.344.100,00
Voitto satunnaisten erien jälkeen		10.021.160,23	15.027.405,88
Tilinpäätössiirrot	5	-1.052.572,26	-1.934.647,92
Tuloverot	10	-1.536.323,31	-2.780.741,96
Tilikauden voitto		7.432.264,66	10.312.016,00

EMOYHTIÖN TASE

EUR	Liitetieto	31.12.2002	31.12.2001
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	11		
Aineettomat hyödykkeet		117.430,36	126.147,20
Aineelliset hyödykkeet		24.700.324,78	23.629.278,95
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	12	25.060.763,51	25.060.763,51
Omat osakkeet		2.582.706,68	1.567.051,49
Muut sijoitukset		181.981,22	175.249,10
Pysyvät vastaavat yhteensä		52.643.206,55	50.558.490,25
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	531.798,11	489.655,27
Pitkäaikaiset saamiset	15	3.016.312,88	3.544.237,87
Lyhytaikaiset saamiset	16	5.386.871,08	7.827.054,00
Rahat ja pankkisaamiset		473.808,32	394.608,31
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		9.408.790,39	12.255.555,45
		62.051.996,94	62.814.045,70
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	17		
Osakepääoma		23.647.908,00	23.632.284,00
Osakeanti		314.175,00	31.620,00
Ylikurssirahasto		15.996,00	0,00
Omien osakkeiden rahasto		2.582.706,68	1.567.051,49
Edellisten tilikausien voitto		4.123.925,78	974.393,07
Tilikauden voitto		7.432.264,66	10.312.016,00
Oma pääoma yhteensä		38.116.976,12	36.517.364,56
Tilinpäätössiirtojen kertymä	18	8.235.216,04	7.182.643,78
Vieras pääoma	19		
Pitkäaikainen vieras pääoma		4.372.886,03	6.727.517,02
Lyhytaikainen vieras pääoma		11.326.918,75	12.386.520,34
Vieras pääoma yhteensä		15.699.804,78	19.114.037,36
		62.051.996,94	62.814.045,70

RAHOITUSLASKELMA

1.000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto	14.650	17.761	6.920	7.975
Oikaisut:				
Poistot	+6.517	+6.168	+3.696	+3.127
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	-999	-1.521	0	0
Osingot osakkuusyhtiöiltä	+312	+255	0	0
Käyttöpääoman muutos 1)	-1.480	+664	+412	-3.300
Rahoitustuotot ja -kulut	-453	-843	-449	+3.708
Verot	-3.839	-4.203	-1.536	-2.780
Liiketoiminnan rahavirta	14.708	18.281	9.043	8.730
Investointien rahavirta				
Käyttöomaisuuden ostot	-8.065	-11.957	-4.971	-8.360
Muiden osakkeiden myynnit (+)/ostot (-)	+7	0	-7	0
Käyttöomaisuuden myynnit	+2.307	+605	+213	+222
Investointien rahavirta	-5.751	-11.352	-4.765	-8.138
Kassavirta ennen rahoitusta	+8.957	+6.929	+4.278	+592
Rahoituksen rahavirta				
Maksullinen osakeanti	+314	+31	+314	+31
Omien osakkeiden ostot	-1.016	-1.567	-1.016	-1.567
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys (+)/vähennys (-)	-3.587	+787	-2.354	+2.535
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+)	0	0	+528	+455
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	+1.512	-3.979	+927	-489
Maksetut osingot	-6.147	-4.726	-6.147	-4.726
Satunnaiset menot (-)/tulot (+)	0	0	+3.550	+3.344
Rahoituksen rahavirta	-8.924	-9.454	-4.198	-417
Rahavarojen muutokset	+33	-2.525	+80	+175
Rahavarat 1.1.	601	3.126	394	219
Rahavarat 31.12.	634	601	474	394
1) Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	+1.414	+1.599	-42	-66
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	+1.049	-232	+2.440	-5.316
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-3.943	-703	-1.986	+2.082
	-1.480	+664	+412	-3.300

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n sekä ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Osakkuusyrittäksinä yhdistellään ne yritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt yhdistellään osakkeiden hankintahetkestä alkaen. Osakkuusyrittäykset yhdistellään lähtien siitä hetkestä, jolloin yrityksestä on tullut osakkuusyrittäys.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Rakentajain Konevuokraamo -konsernin konsernitilinpäätös laaditaan noudattaen suomalaista tilinpäätöskäytäntöä.

Keskinäinen osakkeenomistus

Konsernitilinpäätös laaditaan hankintamenomenetelmän mukaan. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnasta vähennetään tytäryhtiöiden hankintahetken oma pääoma. Oman pääoman ylittävä osa tytäryhtiöiden hankintamenosta (konserniaktiiva), joka ei ole kohdennettavissa tytäryhtiön käyttöomaisuuteen, esitetään konserniliikearvona, joka poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. Pysyviin vastaaviin kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuusryhmän poistosuunnitelman mukaan. Maa-alueisiin kohdistettu konserniaktiiva vähennetään maa-alueen myynnin yhteydessä.

Vähemmistöosuuksia ei ole.

Osakkuusyrittäykset

Osakkuusyrittäykset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden viimeksi päättyneen tilikauden tuloksesta sekä arvio kuluvaan tilikauden tuloksen osuudesta esitetään omana eränä tuloslaskelmasa. Liiketoimintaan liittyvien osakkuusyhtiöiden osalta tulos esitetään ennen liiketoiminnan muita tuottoja ja muiden yhtiöiden osalta rahoituserissä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, voitonjako, saamiset ja velat eliminoidaan. Sisäisten liiketapahtumien katteet eliminoidaan, mikäli ne ovat olennaisia.

Konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuus

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa ei ole tapahtunut sellaista muutosta, joka heikentäisi vertailukelpoisuutta edelliseen tilikauteen.

Konsernitilinpäätöstä tarkasteltaessa on huomiotava, että vuonna 2001 osuus osakkuusyhtiö Suomen Projektivuokraus Oy:n tuloksesta on otettu 31.12.2001 saakka eli 18 kuukaudelta. Vuonna 2001 on ensimmäisen kerran sisällytetty tilikauden veroihin laskennallinen verovelka tuloslaskelmasa olevasta osuudesta osakkuusyhtiöiden tuloksesta. Osuutena osakkuusyhtiöiden tuloksista on 31.12.2000 mennessä kirjattu 2.710.584,66 euroa, josta laskennallinen verovelka 786.069,55 euroa on kirjattu satunnaisiin kuluihin.

Käyttöomaisuuden arvostus ja poistot

Käyttöomaisuus aktivoidaan välittömään hankintamenuun ja arvostetaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Maa-alueisiin sisältyy ennen vuotta 1989 tehtyjä arvonkorotuksia. Yhtiön arvion mukaan maa-alueiden käypä arvo ylittää niiden kirjanpitoarvon. Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi.

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasa-poistoina alkuperäisistä hankintamenoista.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	vuotta 15-50
Vuokrattavat:	
- Siirtokelpoiset rakennukset	10-20
- Koneet ja laitteet	6-10
- Teltat ja suojapeitteet	6
Kuivausrakoinnin koneet ja laitteet	10
Timanttiurakoinnin koneet ja kalusto	6
Oman käytön koneet ja kalusto	3-6
Muut pitkävaikutteiset menot	3-10
Muut aineelliset hyödykkeet	3-10
Konserniliikearvo	5-15

Konserniliikearvon poistoajat vastaavat odotettavissa olevia tulonkerryttämisaikoja. Tilamarkkinat Oy:n konserniliikearvon poisto aika on 15 vuotta. Poistoja ei tehdä maa- ja vesialueista eikä arvonkorotuksista.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti alkuperäisen hankintamenuun tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan määrällisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon sisällytetään välittömät hankintamenu. Valmistustointa harjoittavien yhtiöiden vaihto-omaisuuteen sisällytetään muuttuvat menot.

Valuuttamääräiset erät

Euroalueen ulkopuolisten maiden rahan määräiset saamiset ja velat muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän julkaistuihin keskikursseihin. Kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilinpäätössiirrot

Suunnitelman mukaisten poistojen ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään emoyhtiössä tilinpäätössiirroissa. Konsernitilinpäätöksen tase ja tuloslaskelma esitetään ilman tilinpäätössiirtoja, jolloin mainittu erotus jaetaan konsernin taseessa vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernin tuloslaskelmassa tilinpäätössiirrot eliminoidaan huomioiden laskennallisen verovelan vaikutus.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Laskennallinen verovelka ja -saaminen lasketaan konsernitilinpäätökseen verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöksen laadintahetkellä vahvistettua verokantaa. Laskennallinen verovelka ja -saaminen esitetään taseessa netotettuna. Taseeseen ei merkitä sellaisia laskennallisia verovelkoja ja -saamisia, joiden toteutumista pidetään epätodennäköisenä. Emoyhtiön taseeseen ei merkitä laskennallisia verovelkoja ja -saamisia. Laskennalliset verovelat ja -saamiset eritellään liitetiedoissa.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Vuokraustoiminnan tulot kirjataan tuotoksi suoriteperiaatteen mukaan vuokra-ajan perusteella. Kuivaus- ja timanttiurakoinnin tulot kirjataan tuotoksi työn tai sen osan luovutuksen yhteydessä. Siirtokelpoisten rakennusten myynti tuloutetaan niiden loppuluovutusten tapahtuessa.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään välilliset verot sekä myyntiin liittyvät alennukset ja hyvitykset.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan mm. vuokratuotot ja saadut avustukset.

Eläkejärjestelyt

Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Kattamattomia eläkevastuita ei ole. Eläkkeet on järjestetty TEL- ja LEL-vakuutuksella. Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on sopimuksen mukaan 62 vuotta.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna.

Satunnaiset erät

Satunnaisissa erissä esitetään sellaiset tuotot ja kulut, jotka perustuvat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeaviin kertaluontoisiin ja olennaisiin tapahtumiin tai laskentaperiaatteiden muutoksiin. Emoyhtiössä satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjataan myös saadut ja annetut konserniavustukset. Satunnaiset erät esitetään veroilla vähennettynä.

Tuloverot

Tilikauden ja aikaisempien tilikausien tuloverot sekä konsernitilinpäätöksessä laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen muutos esitetään tuloslaskelman veroissa.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

EUR	Konserni		Emoyhtio	
	2002	2001	2002	2001
1. Liikevaihto toimialoittain				
Rakennuskoneiden ja -laitteiden vuokraus	25.721.884,82	26.157.542,52	25.721.884,82	26.157.542,52
Timantti- ja kuivausurakointi laite- vuokrauksineen	6.741.299,50	6.018.026,35	6.741.299,50	6.018.026,35
Siirtokelpoisten tilojen myynti ja vuokraus	29.447.737,49	36.845.642,14	0,00	0,00
Keskinäinen liikevaihto	-874.201,37	-1.050.619,53	0,00	0,00
	61.036.720,44	67.970.591,48	32.463.184,32	32.175.568,87
Siirtokelpoisten tilojen myynnin ja vuokrauksen tilauskanta	8.871.071,03	13.469.075,42		
Rakennuskoneiden ja -laitteiden vuokrauksen sekä timantti- ja kuivausurakoinnin tilauskanta ei ole olennainen.				
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Toimitilojen vuokrat	279.195,60	292.761,03	158.198,34	155.211,35
Osakkeiden myyntivoitto	322.579,24	0,00	0,00	0,00
Muut	-14.675,30	25.783,32	14.675,30	25.783,32
	616.450,14	318.544,35	172.873,64	180.994,67
3. Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	10.213.121,94	11.952.461,54	1.666.727,82	1.461.413,52
Varaston muutos	+318.915,74	-196.197,16	-42.142,84	-66.740,03
	10.532.037,68	11.756.264,38	1.624.584,98	1.394.673,49
Ulkopuoliset palvelut	7.206.276,07	9.987.764,80	1.396.262,44	1.432.872,26
	17.738.313,75	21.744.029,18	3.020.847,42	2.827.545,75
4. Henkilöstö, hallitusten ja toimitusjohtajien palkat, henkilöstökulut				
Henkilöstö keskimäärin	483	496	310	311
Toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	318.161,60	358.570,10		
Hallitusten jäsenten palkat ja palkkiot	169.819,00	102.625,99	169.819,00	91.861,96
Muun henkilökunnan palkat ja palkkiot	11.641.614,19	12.027.868,27	7.593.667,51	7.469.426,11
Eläkekulut	2.057.762,27	2.062.940,81	1.268.504,19	1.177.239,02
Muut henkilösivukulut	1.291.672,70	1.682.836,34	824.213,70	901.835,57
	15.479.029,76	16.234.841,51	9.856.204,40	9.640.362,66
5. Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot konserniliikearvosta	1.055.907,68	1.367.958,77	-	-
Poistot aineettomista hyödykkeistä	99.029,16	102.658,89	46.479,27	46.641,29
Poistot aineellisista hyödykkeistä	5.362.175,25	4.698.041,50	3.649.464,76	3.080.460,22
	6.517.112,09	6.168.659,16	3.695.944,03	3.127.101,51
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+):				
Rakennukset ja rakennelmat	-	-	+2.781,03	-10.701,22
Koneet ja kalusto	-	-	-1.055.353,29	-1.923.946,70
	-	-	-1.052.572,26	-1.934.647,92
6. Liiketoiminnan muut kulut				
Toimitila- ja kalustovuokrat	1.346.587,37	1.229.407,67	2.020.185,52	1.853.038,65
Markkinointikulut	1.767.820,20	1.812.876,83	1.351.287,74	1.497.483,11
Kuljetus- ja autokulut	1.853.366,05	1.691.772,49	1.790.604,77	1.622.700,51
Kaluston ylläpito- ja lisävarustekulut	1.134.792,71	1.211.620,14	1.134.792,71	1.211.620,14
Tehtaiden käyttö- ja kunnossapitokulut	527.005,46	601.931,28	0,00	0,00
Muut kulut	3.528.252,29	3.285.070,27	2.846.028,76	2.601.494,58
	10.157.824,08	9.832.678,68	9.142.899,50	8.786.336,99
7. Liikevoitto toimialoittain				
Rakennuskoneiden ja -laitteiden vuokraus	5.925.000,00	7.123.000,00		
Timantti- ja kuivausurakointi	1.517.000,00	1.354.000,00		
Siirtokelpoisten tilojen myynti ja vuokraus	7.208.000,00	9.284.000,00		
	14.650.000,00	17.761.000,00		

Siirtokelpoisten tilojen myynti- ja vuokraustoimialan liikevoittoa pienentää Tilamarkkinat-Yhtiöt Oyj:n osakkeiden hankinnasta aiheutuva konserniliikearvon poisto 1.056.000 euroa.

EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
8. Rahoitustuotot ja -kulut				
<u>Osinkotuotot</u>				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	0,00	4.244.968,51
Muilta	131.603,19	109.259,25	3.748,49	4.716,34
Osinkotuotot yhteensä	131.603,19	109.259,25	3.748,49	4.249.684,85
<u>Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista</u>				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	121.156,21	198.336,21
<u>Muut korko- ja rahoitustuotot</u>				
Muilta	28.827,77	30.100,42	27.070,04	26.667,46
Rahoitustuotot yhteensä	160.430,96	139.359,67	151.974,74	4.474.688,52
<u>Korkokulut ja muut rahoituskulut</u>				
Saman konsernin yrityksille	-	-	-166.692,23	-153.774,34
Muille	-613.344,59	-983.037,86	-434.284,89	-612.824,93
Rahoituskulut yhteensä	-613.344,59	-983.037,86	-600.977,12	-766.599,27
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-452.913,63	-843.678,19	-449.002,38	+3.708.089,25
9. Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	5.000.000,00	4.710.000,00
Satunnaiset kulut	0,00	-786.069,55	0,00	0,00
Satunnaisten tuottojen / kulujen verot	0,00	0,00	-1.450.000,00	-1.365.900,00
	0,00	-786.069,55	+3.550.000,00	+3.344.100,00
Vuonna 2001 on konsernissa satunnaisina kuluina kirjattu taseessa 31.12.2000 aktivoidusta osuudesta osakkuusyhtiöiden tuloksista 2.710.584,66 eurosta laskennallinen verovelka 786.069,55 euroa.				
10. Tuloverot				
Tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	-3.850.684,96	-4.203.314,24	-1.547.321,65	-2.780.741,96
Aikaisemmilta tilikausilta	+10.920,35	0,00	+10.998,34	0,00
Laskennallisen verovelan muutos	-568.025,84	-1.167.679,25	-	-
Laskennallisen verosaamisen muutos	-58.158,65	+73.644,08	-	-
	-4.465.949,10	-5.297.349,41	-1.536.323,31	-2.780.741,96

TASEEN LIITETIEDOT

11. Pysyvät vastaavat

Lukuihin sisältyvät ne käyttöomaisuushyödykkeet, joiden hankintamenoja ei ole vielä kokonaan kirjattu suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Vuoden aikana loppuun poistettujen käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno on myytyjen hyödykkeiden ohella esitetty hankintamenojen vähennyksissä.

Konserni	Hankintameno 1.1.2002	Lisäykset	Vähennykset	Hankintameno 31.12.2002	Kertyneet poistot 1.1.2002	Vähennysten kertyneet poistot	Tilikauden poistot 31.12.2002	Kirjanpitoarvo 31.12.2002
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	151.691,72	9.420,00	0,00	161.111,72	0,00	0,00	0,00	161.111,72
Konserniliikearvo	16.763.641,98	0,00	-925.026,79	15.838.615,19	-3.036.842,15	925.026,79	-1.055.907,68	12.670.892,15
Muut pitkävaikutteiset menot	614.453,54	81.372,33	-57.226,70	638.599,17	-353.370,86	57.226,70	-99.029,16	243.425,85
Aineettomat hyödykkeet yht.	17.529.787,24	90.792,33	-982.253,49	16.638.326,08	-3.390.213,01	982.253,49	-1.154.936,84	13.075.429,72
Aineelliset hyödykkeet								
Maa-alueet	1.850.801,23	388.172,16	0,00	2.238.973,39	0,00	0,00	0,00	2.238.973,39
Arvonkorotukset	745.072,51	0,00	0,00	745.072,51	0,00	0,00	0,00	745.072,51
Maa-alueet yht.	2.595.873,74	388.172,16	0,00	2.984.045,90	0,00	0,00	0,00	2.984.045,90
Rakennukset ja rakennelmat	17.473.137,85	726.176,82	-131.352,82	18.067.961,85	-4.322.398,02	53.128,72	-671.360,48	13.127.332,07
Siirtokelpoiset rakennukset	11.137.090,81	2.959.548,81	-2.758.224,14	11.338.415,48	-3.513.303,42	723.209,08	-953.250,88	7.595.070,26
Koneet ja kalusto	29.375.134,93	3.796.833,11	-858.813,66	32.313.154,38	-8.570.514,99	858.813,66	-3.696.117,13	20.905.335,92
Muut aineelliset hyödykkeet	325.869,73	105.028,77	-3.348,18	427.550,32	-115.495,39	3.348,18	-41.446,76	273.956,35
Aineelliset hyödykkeet yht.	60.907.107,06	7.975.759,67	-3.751.738,80	65.131.127,93	-16.521.711,82	1.638.499,64	-5.362.175,25	44.885.740,50
Sijoitukset								
Osuudet osakkuus-yrityksissä	4.029.871,00	686.979,27	-13.420,76	4.703.429,51	0,00	0,00	0,00	4.703.429,51
Omat osakkeet	1.567.051,49	1.015.655,19	0,00	2.582.706,68	0,00	0,00	0,00	2.582.706,68
Muut osakkeet ja osuudet	203.238,69	6.732,12	0,00	209.970,81	0,00	0,00	0,00	209.970,81
Sijoitukset yht.	5.800.161,18	1.709.366,58	-13.420,76	7.496.107,00	0,00	0,00	0,00	7.496.107,00
Pysyvät vastaavat yhteensä								
	84.237.055,48	9.775.918,58	-4.747.413,05	89.265.561,01	-19.911.924,83	2.620.753,13	-6.517.112,09	65.457.277,22
Tuotannolliset koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.2002								27.329.311,29
Muut osakkeet ja osuudet								
Konserni		Markkina-arvo		Kirjanpitoarvo				
		227.336,13		209.970,81				
Emoyhtiö		199.346,54		181.981,22				

Emoyhtiö

	Hankintameno 1.1.2002	Lisäykset	Vähennykset	Hankintameno 31.12.2002	Kertyneet poistot 1.1.2002	Vähennysten kertyneet poistot	Tilikauden poistot 31.12.2002	Kirjanpitoarvo 31.12.2002
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	22.386,32	9.420,00	0,00	31.806,32	0,00	0,00	0,00	31.806,32
Muut pitkävaikutteiset menot	204.053,88	28.342,43	-57.226,70	175.169,61	-100.293,00	57.226,70	-46.479,27	85.624,04
Aineettomat hyödykkeet yht.	226.440,20	37.762,43	-57.226,70	206.975,93	-100.293,00	57.226,70	-46.479,27	117.430,36
Aineelliset hyödykkeet								
Maa-alueet	838.360,38	388.172,16	0,00	1.226.532,54	0,00	0,00	0,00	1.226.532,54
Arvonkorotukset	576.884,59	0,00	0,00	576.884,59	0,00	0,00	0,00	576.884,59
Maa-alueet yht.	1.415.244,97	388.172,16	0,00	1.803.417,13	0,00	0,00	0,00	1.803.417,13
Rakennukset ja rakennelmat	2.907.015,12	726.064,69	-131.352,82	3.501.726,99	-1.164.004,72	53.128,72	-119.696,97	2.271.154,02
Koneet ja kalusto	27.938.057,15	3.714.738,26	-858.813,66	30.793.981,75	-7.798.752,28	858.813,66	-3.490.266,10	20.363.777,03
Muut aineelliset hyödykkeet	303.467,77	105.028,77	0,00	408.496,54	-107.018,25	0,00	-39.501,69	261.976,60
Aineelliset hyödykkeet yht.	32.563.785,01	4.934.003,88	-990.166,48	36.507.622,41	-9.069.775,25	911.942,38	-3.649.464,76	24.700.324,78
Sijoitukset								
Osuudet saman konsernin								
yrityksissä	25.060.763,51	0,00	0,00	25.060.763,51	0,00	0,00	0,00	25.060.763,51
Omat osakkeet	1.567.051,49	1.015.655,19	0,00	2.582.706,68	0,00	0,00	0,00	2.582.706,68
Muut osakkeet ja osuudet	175.249,10	6.732,12	0,00	181.981,22	0,00	0,00	0,00	181.981,22
Sijoitukset yht.	26.803.064,10	1.022.387,31	0,00	27.825.451,41	0,00	0,00	0,00	27.825.451,41
Pysyvät vastaavat yhteensä								
	59.593.289,31	5.994.153,62	-1.047.393,18	64.540.049,75	-9.170.068,25	969.169,08	-3.695.944,03	52.643.206,55

Tuotannolliset koneet ja laitteet

Kirjanpitoarvo 31.12.2002 19.734.241,03

Rakennukset ja rakennelmat

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1. 442.972,18

Poistoeron vähennys 1.1-31.12. -2.781,03

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12. 440.191,15

Koneet ja kalusto

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1. 6.739.671,60

Poistoeron lisäys 1.1-31.12. +1.055.353,29

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12. 7.795.024,89

12. Konserniyhtykset

	Konsernin omistus- ja äänivaltaisuus, %	E moyhtiön omistus- ja äänivaltaisuus, %
Tilamarkkinat Oy, Ylöjärvi	100	100
Kiinteistö Oy RK-Kehä, Vantaa	100	100
Kiinteistö Oy Vantaan Viinikankaari 9, Vantaa	100	100
Kiinteistö Oy Vikkiniitty, Lempäälä	100	0
Suomen Ykköstitat Oy, Kouvola	100	0
Parmaco Oy, Pyhäjoki	100	0
Master Tilaelementit Oy, Leppävirta	100	0

13. Osakkuusyhtykset

Suomen Projektivuokraus Oy, Tuusula	40	0
-------------------------------------	----	---

Osakkuusyhtykseen ei liity poistamatonta konserniliiketoimintaa.

EUR	Konserni		E moyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
14. Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	1.126.147,21	1.252.938,02	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet	708.338,44	2.038.111,18	0,00	0,00
Tavarat	531.798,11	489.655,27	531.798,11	489.655,27
	2.366.283,76	3.780.704,47	531.798,11	489.655,27
15. Pitkäaikaiset saamiset				
Saman konsernin yrityksiltä				
Lainasaamiset	-	-	3.016.312,88	3.544.237,87
16. Lyhytaikaiset saamiset				
Saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	-	-	760,56	5.597,83
Lainasaamiset	-	-	2.700.000,00	4.710.000,00
	-	-	2.700.760,56	4.715.597,83
Muilta				
Myyntisaamiset	3.369.124,24	4.700.716,95	2.590.375,44	3.013.208,74
Lainasaamiset	30.377,11	34.461,55	30.377,11	27.536,41
Muut saamiset	55.741,23	35.949,29	0,00	2.040,00
Siirtosaamiset	550.543,32	280.660,87	65.357,97	68.671,02
	4.005.785,90	5.051.788,66	2.686.110,52	3.111.456,17
Osakkuusyhtyksiltä				
Osinkosaamiset	60.000,00	53.635,13	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	9.396,00	0,00	0,00
	60.000,00	63.031,13	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4.065.785,90	5.114.819,79	5.386.871,08	7.827.054,00
Saamiset yhteensä	4.065.785,90	5.114.819,79	8.403.183,96	11.371.291,87
17. Oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	23.632.284,00	7.877.428,00	23.632.284,00	7.877.428,00
Rahastoanti	0,00	+15.754.856,00	0,00	+15.754.856,00
Osakeanti rekisteröity	15.624,00	0,00	15.624,00	0,00
Osakepääoma 31.12.	23.647.908,00	23.632.284,00	23.647.908,00	23.632.284,00
Osakeanti 1.1.	31.620,00	0,00	31.620,00	0,00
Osakeanti rekisteröity	-31.620,00	0,00	-31.620,00	0,00
Uusmerkintä	+314.175,00	+31.620,00	+314.175,00	+31.620,00
Osakeanti 31.12.	314.175,00	31.620,00	314.175,00	31.620,00
Ylikurssirahasto 1.1.	0,00	15.105.482,92	0,00	15.105.482,92
Rahastoanti	0,00	-15.105.482,92	0,00	-15.105.482,92
Emissiovoitto	15.996,00	0,00	15.996,00	0,00
Ylikurssirahasto 31.12.	15.996,00	0,00	15.996,00	0,00
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	1.567.051,49	0,00	1.567.051,49	0,00
Lisäys	-1.015.655,19	-1.567.051,49	-1.015.655,19	-1.567.051,49
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	2.582.706,68	-1.567.051,49	2.582.706,68	-1.567.051,49
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	10.116.252,58	8.241.277,78	974.393,07	4.032.520,27
Edellisen tilikauden voitto	10.834.398,85	8.817.856,18	10.312.016,00	3.884.754,18
Rahastoanti	0,00	-649.373,08	0,00	-649.373,08
Osingonjako	-6.146.828,10	-4.726.456,81	-6.146.828,10	-4.726.456,81
Omien osakkeiden rahasto	-1.015.655,19	-1.567.051,49	-1.015.655,19	-1.567.051,49
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	13.788.168,14	10.116.252,58	4.123.925,78	974.393,07
Tilikauden voitto	9.731.437,93	10.834.398,85	7.432.264,66	10.312.016,00
Oma pääoma yhteensä	50.080.391,75	46.181.606,92	38.116.976,12	36.517.364,56

EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Jakokelpoiset varat				
Voitto edellisiltä tilikausilta	13.788.168,14	10.116.252,58	4.123.925,78	974.393,07
Tilikauden voitto	9.731.437,93	10.834.398,85	7.432.264,66	10.312.016,00
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-7.485.031,87	-6.574.723,90	-	-
	16.034.574,20	14.375.927,53	11.556.190,44	11.286.409,07
18. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta	-	-	8.235.216,04	7.182.643,78
19. Vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka				
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista	3.409.877,33	3.038.061,40	-	-
Laskennallinen verovelka osakkuusyritysten voitoista	1.349.362,21	1.153.152,30	-	-
Laskennallinen verosaaminen jaksotuseroista	-435.772,68	-509.219,62	-	-
Laskennallinen verosaaminen yhdistelytoimenpiteistä	-446.428,36	-431.140,07	-	-
	3.877.038,50	3.250.854,01	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	6.794.792,15	10.360.376,22	4.372.886,03	6.727.517,02
Muut velat	21.023,49	42.046,98	0,00	0,00
	6.815.815,64	10.402.423,20	4.372.886,03	6.727.517,02
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	-	-	1.754,12	0,00
Muut velat	-	-	2.904.766,38	3.490.003,35
	-	-	2.906.520,50	3.490.003,35
Muille				
Lainat rahoituslaitoksilta	6.871.476,38	5.359.851,47	5.660.523,30	4.148.898,39
Saadut ennakot	493.495,28	1.701.918,66	0,00	0,00
Ostovelat	943.596,83	1.657.218,63	490.820,21	1.066.810,14
Siirtovelat	2.284.230,75	4.164.735,55	1.359.584,62	2.788.253,97
Muut lyhytaikaiset velat	1.157.480,04	1.297.244,58	909.470,12	892.554,49
	11.750.279,28	14.180.968,89	8.420.398,25	8.896.516,99
Osakkuusyrityksille				
Ostovelat	0,00	487,28	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	11.750.279,28	14.181.456,17	11.326.918,75	12.386.520,34
Vieras pääoma yhteensä	22.443.133,42	27.834.733,38	15.699.804,78	19.114.037,36
Koroton ja korollinen vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Koroton	21.023,49	42.046,98	0,00	0,00
Korollinen	6.794.792,15	10.360.376,22	4.372.886,03	6.727.517,02
	6.815.815,64	10.402.423,20	4.372.886,03	6.727.517,02
Lyhytaikainen				
Koroton	4.878.802,90	8.821.604,70	2.761.629,07	4.747.618,60
Korollinen	6.871.476,38	5.359.851,47	8.565.289,68	7.638.901,74
	11.750.279,28	14.181.456,17	11.326.918,75	12.386.520,34
Siirtovelat				
Siirtovelkojen suurimman osan muodostavat lomapalkkavaraukset henkilösivukuluineen ja jaksotetut verot.				
Viiden vuoden jälkeen erääntyvät velat	0,00	0,00	0,00	0,00

MUUT LIITETIEDOT

EUR	Konserni		Emoyhtio	
	2002	2001	2002	2001
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
<i>Omasta puolesta annetut vakuudet</i>				
<u>Velat, joille annettu vakuuksia</u>				
Lainat rahoituslaitoksilta	13.666.268,53	15.720.227,69	10.033.409,33	10.876.415,41
<u>Muut vastuut</u>				
Leasing-vastuut seuraavana vuonna	47.828,02	5.095,95	47.828,02	5.095,95
Leasing-vastuut myöhemmin	62.884,00	15.287,83	62.884,00	15.287,83
Työ- ja takuuaikaiset vastuut	0,00	56.092,86	0,00	0,00
<u>Annetut vakuudet</u>				
Kiinnitykset tontteihin ja rakennuksiin	5.662.826,88	5.662.826,88	740.026,88	740.026,88
Yrityskiinnitykset	10.957.443,40	10.957.443,40	5.827.711,65	5.827.711,65
Pantit	14.208.210,24	11.868.998,80	22.772.605,23	22.772.605,23

Konserniyrityksen puolesta annetut vakuudet

<u>Vastuut, joille annettu vakuuksia</u>				
Takaisinostositoumukset *)	11.510.786,16	7.985.821,93	6.866,16	0,00
Työ- ja takuuaikaiset vastuut	491.358,98	669.984,48	0,00	0,00

Annetut vakuudet

Takaukset	-	-	11.995.278,98	8.655.806,41
-----------	---	---	----------------------	--------------

*) Konsernin takaisinostositoumukset ovat rahoitusyhtiölle myytyjä pitkäaikaisia vuokrasopimuksia, joihin sisältyvien tilaelementtirakennusten pinta-ala on yhteensä 26.734 m². Takaisinostohinta 22 %:n arvonnalisäveroineen on 430 euroa/m².

Emoyhtiön optiolaina 1998

Lainan määrä	27.751,01 e
Lainan antajat	henkilöstö
Laina-aika	30.6.1998-5.6.2001
Optio-oikeuksien määrä	330.000 kpl
Merkittäviissä	990.000 B-osaketta
Merkintäaika 495.000 B-osakkeelle	1.5.2000-31.5.2004
Merkintäaika 495.000 B-osakkeelle	1.5.2002-31.5.2004
Osakepääoman nousu	1.665.060,47 e
Äänimäärän nousu	990.000 ääntä

Vuoden 2001 rahastoannin jälkeen yksi optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään kolme B-osaketta. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 13.5.1998 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Merkintähinta on vähintään osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo. Merkintähinta 31.12.2002 oli 2,95 euroa. Vuoden 2002 loppuun mennessä on merkitty 115.800 B-osaketta. Jos yhtiökokous 2.4.2003 hyväksyy hallituksen osingonjakoehdotuksen, osakkeen merkintähinta laskee 2,45 euroon.

Optio-oikeudet ovat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä 24.5.2004 asti. Vaihtoa oli 38.100 kappaletta vuonna 2001 ja 155.500 kappaletta vuonna 2002.

Emoyhtiön optio-oikeudet 2002

Antamispäivä	4.4.2002
Optio-oikeuksien määrä	670.000 kpl
Merkittäviissä	670.000 B-osaketta
Merkintäaika 335.000 B-osakkeelle	1.5.2004-31.3.2007
Merkintäaika 335.000 B-osakkeelle	1.5.2006-31.3.2007
Osakepääoman nousu	1.125.600,00 e
Äänimäärän nousu	670.000 ääntä

Osakkeen merkintähinta on Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n B-osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä 5.4.-4.6.2002 lisättyä 10 prosentilla eli 5,27 euroa ja sitä alennetaan ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Merkintähinta on vähintään osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo. Jos yhtiökokous 2.4.2003 hyväksyy hallituksen osingonjakoehdotuksen, osakkeen merkintähinta laskee 4,77 euroon.

Valtuutukset hallitukselle

Osakeantivaltuus

Hallituksella ei ole voimassa olevia valtuutuksia osakepääoman korottamiseen.

Muut valtuutukset

Hallituksella ei ole voimassa olevia valtuutuksia optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

Yhtiökokous 4.4.2002 valtuutti hallituksen hankkimaan voitonjakoon käytettävissä olevilla varoilla yhtiön omia B-sarjan osakkeita enintään 700.000 kappaletta eli 5 prosenttia yhtiön osakepääomasta.

Yhtiökokous 4.4.2002 valtuutti hallituksen luovuttamaan kaikki edellä mainitun valtuutuksen nojalla hankitut omat B-sarjan osakkeet vastikkeena yhtiön liiketoimintaan kuuluvaa omaisuutta hankittaessa tai mahdollisissa yrityskaupoissa taikka yhteistyöjärjestelyissä.

Kumpikin valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien ja korvaa yhtiökokouksen 25.4.2001 antaman valtuutuksen. Valtuutusta omien osakkeiden luovutukseen ei ole vielä käytetty.

Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n ja 10 §:n mukaiset ilmoitukset tilikauden aikana ja ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista

Mikko Koskinen ilmoitti 3.1.2002 omistusosuutensa vähentyneen alle kahdeskymmenesosaan (1/20) yhtiön osakepääomasta.

Egerton Capital Limited Partnership ilmoitti 7.1.2002 hallinnoimiensa sijoitusrahastojen omistusosuuden vähentyneen alle kahdeskymmenesosaan (1/20) yhtiön osakepääomasta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Emoyhtiön osakepääoma 31.12.

	2002		2001	
	kpl	e	kpl	e
A-sarjan osake	1.728.000	2.906.285,22	1.728.000	2.906.285,22
B-sarjan osake	12.332.418	20.741.622,78	12.323.118	20.725.998,78

Osakesarjat ovat ehdoiltaan yhtäläiset lukuun ottamatta niihin liittyvää äänivaltaa: Jokainen A-sarjan osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään 20 äänellä ja jokainen B-sarjan osake 1 äänellä.

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli 31.12.2002 osakerekisterin mukaan 2.865 osakkeenomistajaa.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2002

	A osakkeet	B osakkeet	Yhteensä kpl	Yhteensä %	Äänimäärä kpl	Äänimäärä %
Rakennusmestarien Säätiö	794.916	1.692.738	2.487.654	17,69	17.591.058	37,52
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	345.600	1.119.360	1.464.960	10,42	8.031.360	17,13
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	345.600	750.000	1.095.600	7,79	7.662.000	16,34
Rakentajain Konevuokraamo Oyj	0	606.011	606.011	4,31	606.011	1,29
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL	177.552	252.366	429.918	3,06	3.803.406	8,11
Kotakorpi Jukka	0	317.532	317.532	2,26	317.532	0,68
Thominvest Oy	0	274.200	274.200	1,95	274.200	0,59
Laakkonen Mikko	0	220.000	220.000	1,57	220.000	0,47
Oy Lindell Ab	0	200.000	200.000	1,42	200.000	0,43
Wonderword Oy	0	189.400	189.400	1,35	189.400	0,40
Stiftelsen för Österbottens högskola	0	180.000	180.000	1,28	180.000	0,38
Fondita Nordic Small Cap Placfond	0	170.000	170.000	1,21	170.000	0,36
Helsinki Investment Trust Oy	0	155.200	155.200	1,10	155.200	0,33
Asikainen Visa	0	143.455	143.455	1,02	143.455	0,31
Helsingin Rakennusmestariyhdistys ry.	43.200	96.393	139.593	0,99	960.393	2,05
Laakkonen Reino Olavi	0	110.000	110.000	0,78	110.000	0,23
Hietala Pekka Tapani	0	105.000	105.000	0,75	105.000	0,22
Koskinen Arja Tuulikki	0	100.000	100.000	0,71	100.000	0,21
Desatex Oy-Desatex Ltd	0	93.500	93.500	0,67	93.500	0,20
Placeringsfonden Aktia Capital	0	78.000	78.000	0,55	78.000	0,17
Placeringsfonden Aktia Secura	0	73.700	73.700	0,52	73.700	0,16
Gyllenberg Small Firm Fund	0	67.800	67.800	0,48	67.800	0,14
Räikkönen Hellevi	0	64.968	64.968	0,46	64.968	0,14
RIL-Säätiö	0	62.800	62.800	0,45	62.800	0,13
Muut arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	21.132	5.117.398	5.138.530	36,55	5.540.038	11,82
Yhteensä osakasluettelon mukaan	1.728.000	12.239.821	13.967.821	99,34	46.799.821	99,81
Hallintarekisteröity	0	81.680	81.680	0,58	81.680	0,17
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	1.728.000	12.321.501	14.049.501	99,92	46.881.501	99,98
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät	0	10.917	10.917	0,08	10.917	0,02
Yhteensä	1.728.000	12.332.418	14.060.418	100,00	46.892.418	100,00

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain

Osakkeiden lukumäärä kpl	B-osakkeet				A-osakkeet			
	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus kaikista osakkeista %
1-100	259	9,04	22.291	0,18	8	33,33	468	0,03
101-500	973	33,96	320.288	2,60	1	4,17	432	0,03
501-1.000	677	23,63	559.538	4,54	6	25,00	5.184	0,30
1.001-5.000	756	26,39	1.696.473	13,75	3	12,50	5.544	0,32
5.001-10.000	85	2,97	593.902	4,81	1	4,17	9.504	0,55
10.001-50.000	86	3,00	1.695.286	13,75	1	4,17	43.200	2,50
yli 50.000	29	1,01	7.433.723	60,28	4	16,66	1.663.668	96,27
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	2.865	100,00	12.321.501	99,91	24	100,00	1.728.000	100,00
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät			10.917	0,09			0	0,00
Yhteensä			12.332.418	100,00			1.728.000	100,00

Osakkeenomistuksen jakautuminen sektoreittain

Osakkeiden sektorijakauma	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Äänimäärä kpl	Osuus kaikista äänistä %
Yksityiset yritykset	225	7,86	2.332.676	16,59	2.366.876	5,05
Julkiset yritykset	-	0	0	0	0	0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15	0,52	3.065.240	21,80	16.198.040	34,55
Julkisyhteisöt	4	0,14	89.100	0,63	89.100	0,19
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	54	1,89	3.440.614	24,47	23.105.614	49,27
Kotitaloudet	2.554	89,24	5.011.191	35,64	5.011.191	10,69
Ulkomaat	10	0,35	29.000	0,21	29.000	0,06
Hallintarekisteröidyt			81.680	0,58	81.680	0,17
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	2.862	100,00	14.049.501	99,92	46.881.501	99,98
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät			10.917	0,08	10.917	0,02
Yhteensä			14.060.418	100,00	46.892.418	100,00

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan omistusosuus

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan henkilökohtaisessa ja määräysvallassa olevien yhteisöjen omistuksessa on 31.12.2002 yhteensä 110.802 B-osaketta (0,79 % osakkeista), jotka yhtiökokouksessa edustavat 110.802 ääntä (0,24 % äänivallasta). Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten omistamat optiotodistukset vastaavat 11,45 % optiotodistusten liikkeellelasketusta määrästä. Näiden optiotodistusten nojalla voidaan merkitä yhteensä enintään 190.000 B-osaketta vastaten 31.12.2002 1,36 % B-osakkeiden kokonaismäärästä ja 1,21 % kaikkien osakkeiden kokonaismäärästä sekä vastaten 1,36 % B-osakkeiden kokonaismäärästä ja 0,39 % kaikkien osakkeiden kokonaismäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön tiedossa ei ole yhtiön osakkeisiin kohdistuvia osakassopimuksia.

Sisäpiiriohje

Helsingin Pörssin 28.10.1999 antamaa suositusta sisäpiiriohjeeksi ei ole toistaiseksi otettu käyttöön.

Omien osakkeiden osto

Ajankohta	Osakemäärä kpl	Kirjanpidollinen vasta-arvo e	Keskihinta e / osake	Vastike e	Välityspalkkio e	Yhteensä e
2.9.-15.10.2002						
Yhteensä	205.211	344.754,48	4,95	1.014.640,53	1.014,66	1.015.655,19
Ajankohta 31.8.-4.10.2001						
Yhteensä	400.800	673.344,00	3,91	1.565.486,00	1.565,49	1.567.051,49
Yhteensä	606.011	1.018.098,48	4,26	2.580.126,53	2.580,15	2.582.706,68

Osakkeet on ostettu Helsingin Pörssin normaalissa kaupankäynnissä ja oston on suorittanut Nordea Securities Oyj. Erittely ostoista on tasekirjassa.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Osakekohtaiset tunnusluvut:

Tulos/osake =
$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä +/- vähemmistöosuus} - \text{verot}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikaudella keskimäärin}}$
Oma pääoma/osake =
$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake =
$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/tulos prosentteina =
$100 \times \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiivinen osinkotuotto prosentteina =
$100 \times \frac{\text{Osinko/osake}}{\text{B-sarjan osakkeen osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E) =
$\frac{\text{B-sarjan osakkeen osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Tulos/osake}}$
Osakekannan markkina-arvo =
$\text{A-sarjan osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä} + \text{B-sarjan osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä} \times \text{B-sarjan osakkeen tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}$

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut:

Oman pääoman tuotto prosentteina =
$100 \times \frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$ (Tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvo)
Sijoitetun pääoman tuotto prosentteina =
$100 \times \frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}}$ (Tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvo)
Omavaraisuusaste prosentteina =
$100 \times \frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Henkilöstö keskimäärin =
Keskiarvo kuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä oikaistuna osa-aikaisten henkilöiden osalta.
Tunnusluvut on laskettu Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 29.10.2002 mukaisesti.

TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto	Me	61,04	67,97	53,96	23,01	21,06
muutos	%	-10,2	+26,0	+134,5	+9,4	+19,6
Liikevoitto	Me	14,65	17,76	13,48	6,75	6,39
% liikevaihdosta	%	24,0	26,1	25,0	29,4	30,4
Voitto ennen satunnaisia eriä	Me	14,20	16,92	12,67	6,63	6,28
% liikevaihdosta	%	23,3	24,9	23,5	28,8	29,9
Voitto satunnaisten erien jälkeen	Me	14,20	16,13	12,48	7,35	6,20
% liikevaihdosta	%	23,3	23,7	23,1	32,0	29,5
Tilikauden voitto	Me	9,73	10,83	8,82	5,42	4,48
% liikevaihdosta	%	15,9	15,9	16,3	23,6	21,3
Oman pääoman tuotto	%	21,1	27,5	30,1	25,5	29,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	23,0	28,8	31,0	29,2	38,9
Omavaraisuusaste	%	68,4	63,1	60,0	62,6	80,5
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin	Me	8,07	11,96	13,32	12,31	5,17
% liikevaihdosta	%	13,2	17,6	24,7	53,5	24,6
Vuokrauskaluston lisävarusteet ja ylläpito, kuluihin kirjatut	Me	2,03	2,35	1,91	1,61	1,70
Oma pääoma	Me	50,08	46,18	40,04	19,88	16,96
Korolliset nettovelat	Me	13,03	15,12	16,10	8,53	0,63
Henkilöstö keskimäärin	kpl	483	496	456	248	217

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2002	2001	2000	1999	1998
A- ja B-sarjan osakkeet						
Tulos/osake	e	0,72	0,83	0,64	0,46	0,45
Tulos/osake *)	e	0,69	0,82	0,64	0,46	0,43
Oma pääoma/osake	e	3,53	3,27	2,85	1,96	1,67
Osinko/tulos	%	69,44	54,22	52,49	60,68	55,21
Osinko/osake	e	0,50**)	0,45	0,34	0,28	0,25
A/B-sarjan osakekannan markkina-arvo	Me	74,16	66,96	52,97	40,51	38,10
A-sarjan osakkeiden vaihto	kpl	0	0	0	0	0
% lukumäärästä	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B-sarjan osakkeiden vaihto	kpl	5.847.263	4.338.597	1.372.665	700.863	1.756.827
% lukumäärästä	%	47,41	35,21	11,14	8,31	20,84
A-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	kpl	1.728.000	1.728.000	1.728.000	1.728.000	1.728.000
B-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	kpl	12.332.418	12.323.118	12.323.118	8.431.440	8.431.440
A-sarjan osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	1.728.000	1.728.000	1.728.000	1.728.000	1.728.000
B-sarjan osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	12.332.418	12.323.118	12.323.118	8.431.440	8.431.440
B-sarjan osakkeet						
Hinta/voitto-suhde (P/E)		7,38	5,84	5,92	8,66	8,53
Efektiivinen osinkotuotto	%	9,42	9,28	8,87	7,01	6,47
Osakekannan markkina-arvo	Me	65,49	59,77	46,74	33,73	32,14
Keskikurssi	e	5,02	4,16	3,61	3,92	3,45
Viimeinen kaupankäyntikurssi	e	5,31	4,85	3,79	4,00	3,81
Alin kaupankäyntikurssi	e	4,42	3,58	3,20	3,17	2,58
Ylin kaupankäyntikurssi	e	5,70	4,99	4,50	4,63	4,71

A-sarjan osakkeella ei ole julkista noteerausta.

*) Optiotodistusten oikeuttamien osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistuna

***) Hallituksen esitys

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n voitto tilikaudelta oli 7.432.264,66 euroa.

Yhtiökokouksen käytettävissä olevat emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 11.556.190,44 euroa.

Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat 16.034.574,20 euroa.

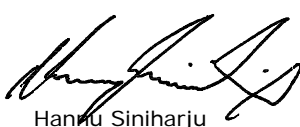
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,45 euroa + 0,05 euroa osaketta kohti, josta lisäosa on 50-vuotisen toiminnan bonus, ja loppuosa jätetään käyttämättömiin voittovaroihin.

Helmikuun 18. päivänä 2003 ulkopuolisessa omistuksessa oli 13.560.907 osaketta, jota vastaava osinko on 6.780.453,50 euroa.

Vantaalla 18. päivänä helmikuuta 2003

Paavo Ruusuvuori

Hannu Siniharju

Eero Iikka

Asko Järvinen

Matti Koskenkorva

Jari Lainio

Juhani Nurminen

Reijo Saarehoja
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaalla 20. päivänä helmikuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Risto Laitinen
KHT

Henrik Sormunen
KHT

ASI AKASPALVELUVERKOSTO

- ▲ Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n toimipaikka
- Rakentajain Konevuokraamo Oyj:n yhteistoimintayritys
- ▮ Tilamarkkinat Oy:n toimipaikka

Espoo-Kauklahti	Jyväskylä	Kuopio	Pori	Tornio
Espoo-Lintuvaara	Kaarina	Kuusankoski	Porvoo	Turku
Espoo-Olarinluoma	Kajaani	Lahti	Raisio	Vaasa
Heinola	Karhula	Lappeenranta	Rauma	Valkeakoski
Helsinki-Alppila	Kauhajoki	Lohja	Riihimäki	Vantaa
Helsinki-Herttoniemi	Kemi	Mikkeli	Rovaniemi	Varkaus
Hollola	Kerava	Muurame	Savonlinna	Äänekoski
Hämeenlinna	Kokkola	Oulu	Seinäjoki	
Imatra	Kotka	Pieksämäki	Tampere-Messukylä	
Joensuu	Kouvola	Pietarsaari	Tampere-Härmälä	

Forssa	Kitee	Sotkamo
Haapajärvi	Kokemäki	Säkylä
Haapavesi	Lieksa	Uimaharju
Kankaanpää	Loviisa	

Kouvola
Leppävirta
Pyhäjoki
Ylöjärvi

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ

Konsernijohtaja Reijo Saarenoja

Talusojohtaja Pirkko Suikkari

Toimialajohtaja Olli Heire
vuokraus, myynti, hallit ja teltat, työmaa- ja tapahtumapalvelut

Työpäällikkö Pauli Niskanen
kuivaus- ja timantti-urakoinnit

Huolto- ja korjaus-toimenpäällikkö Mauri Toivanen

Henkilöstön edustajat Erkki Tulokas
johtoryhmässä Rauni Kauppila
Ismo Suvela

Laatuprojekti Liisa Leinikka

Sisäinen tarkastus Matti Rintaluoma
Pasi Pitkonen

Sähkö- ja tekninen turvallisuus Vesa Karlsson

Ympäristö- ja nestekaasuasiat Kari Kovalainen

TILAMARKKINAT OY

Toimitusjohtaja Ossi Alastalo

Tuotantolaitosten toimitusjohtaja Jukka Kotakorpi

Taluspäällikkö Tiina Leinonen

Markkinointi ja vuokraus Harri Salminen
Timo Myllynen

Suunnittelupäällikkö Maarit Laavola

Projektipäällikkö Mikko Koskinen

Tuotantopäällikkö Heikki Pitkänen
Vesa Pirhonen
Seppo Luostarinen

TULOSYKSIKÖIDEN PÄÄLLIKÖT

Suur-Helsinki
Suur-Helsinki

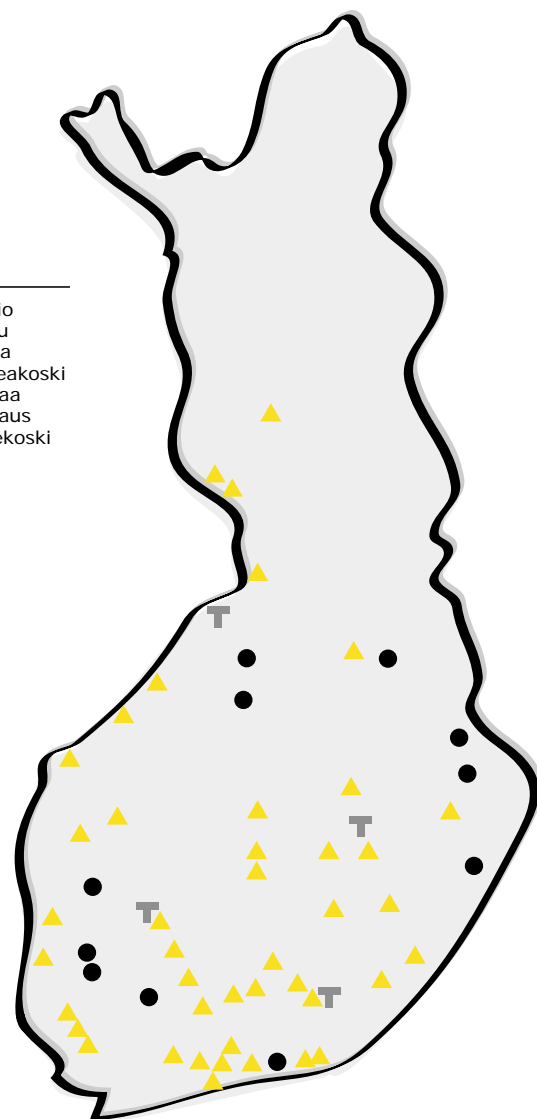
Suur-Helsinki

Suur-Helsinki

Hämeenlinna
Kotka
Kouvola
Lahti
Lappeenranta
Lohja
Mikkeli
Savonlinna
Turku
Joensuu
Jyväskylä
Jyväskylä

Pori
Rauma
Tampere
Vaasa
Varkaus
Kajaani
Kemi
Kuopio
Oulu
Rovaniemi

Jani Asunmaa
Hannu Kataja
(timanttiurakointi)
Pertti Aronpää
(kuivausurakointi)
Juhana Kankaanpää
(työmaa- ja tapahtumapalvelut)
Jorma Salminen
Seppo Ariluoto
Erkki Tulokas
Jarmo Rosilainen
Pekka Löfman
Juha Tenhovirta
Kari Ollikainen
Heimo Löytönen
Seppo Inkinen
Klaus Sahlman
Petri Häkkinen
Alpo Ilmarinen
(kuivausurakointi)
Kai Aalto
Arto Justén
Kimmo Seppälä
Sakari Perkkio
Henrik Kosonen
Eero Juntunen
Antti Hulkko
Reijo Arovaara
Kari Huotari
Seppo Sipola

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO OYJ

Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa
puh. (09) 894 81, faksi (09) 890 303
www.rakentajainkonevuokraamo.fi